

2016

**FABRYKA OBRABIAREK „RAFAMET” S.A.
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2016 ROKU
WRAZ Z OPINIĄ NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA**

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

WYBRANE DANE FINANSOWE.....	4
RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU	5
SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU	6
SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU	7
SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU	9
SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU	10
ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE.....	12
I. DANE JEDNOSTKI.....	12
II. CZAS TRWANIA JEDNOSTKI	12
III. OKRESY PREZENTOWANE.....	12
IV. SKŁAD ORGANÓW JEDNOSTKI WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31.12.2016 R.	12
V. BIEGLI REWIDENCI.....	13
VI. BANKI.....	13
VII. NOTOWANIA NA RYNKU REGULOWANYM.....	13
VIII. ZNACZĄCY AKCJONARIUSZE:	14
IX. INWESTYCJE SPÓŁKI.....	14
X. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU.....	15
XI. ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	15
XII. ZGODNOŚĆ Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ.....	15
XIII. ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I PORÓWNYWALNOŚĆ SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH.....	15
XIV. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH	15
XV. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI, W TYM METOD WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ PRZYCHODÓW I KOSZTÓW	17
XVI. ZMIANY ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI.....	30
DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	33
NOTA 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	33
NOTA 2. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	37
NOTA 3. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE.....	38
NOTA 4. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	38
NOTA 5. PODATEK DOCHODOWY DOTYCZĄCY DZIAŁALNOŚCI KONTYNUOWANEJ	39
NOTA 6. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA.....	41
NOTA 7. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ.....	41
NOTA 8. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY.....	41
NOTA 9. PROPOZYCJA PODZIAŁU ZYSKU/ POKRYCIA STRATY Z LAT UBIEGŁYCH.....	41
NOTA 10. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	42
NOTA 11. WARTOŚCI NIEMATERIALNE	45
NOTA 12. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	46
NOTA 13. UDZIAŁY W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH I WSPÓLKONTROLOWANYCH	47
NOTA 14. AKTYWA FINANSOWE	48
NOTA 15. POŻYCZKI UDZIELONE	49
NOTA 16. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	51
NOTA 17. POZOSTAŁE AKTYWA TRWAŁE.....	52
NOTA 18. ZAPASY	52
NOTA 19. NALEŻNOŚCI HANDLOWE.....	52
NOTA 20. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KONTRAKTÓW	54
NOTA 21. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI.....	54
NOTA 22. POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE.....	55
NOTA 23. KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	55

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

NOTA 24. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	55
NOTA 25. PRZYCZYNY WYSTĘPOWANIA RÓŻNIC POMIĘDZY ZMIANAMI WYNIKAJĄCYMI ZE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ ORAZ ZMIANAMI WYNIKAJĄCYMI ZE SPRAWOZDANIA Z PRZEPIYWÓW PIENIĘŻNYCH	56
NOTA 26. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY	57
NOTA 27. AKTYWA WARUNKOWE	57
NOTA 28. KAPITAŁ ZAKŁADOWY	57
NOTA 29. KAPITAŁ ZAPASOWY	57
NOTA 30. NADWYŻKA ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ CENY NOMINALNEJ	57
NOTA 31. KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY	58
NOTA 32. NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY ORAZ ZYSKI/STRATY AKTUARIALNE.....	58
NOTA 33. WARTOŚĆ KSIĘGOWA I ROZWODNIONA WARTOŚĆ KSIĘGOWA NA JEDNĄ AKCJĘ.....	58
NOTA 34. KREDYTY	59
NOTA 35. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO.....	62
NOTA 36. INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	64
NOTA 37. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	64
NOTA 38. NAKŁADY INWESTYCYJNE.....	66
NOTA 39. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE.....	66
NOTA 40. REZERWY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH.....	71
NOTA 41. POZOSTAŁE REZERWY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE BIERNE	72
NOTA 42. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	73
NOTA 43. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH	75
NOTA 44. ANALIZA WRAŻLIWOŚCI.....	77
NOTA 45. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM.....	81
NOTA 46. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	81
NOTA 47. INFORMACJE O TRANSAKCJACH Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	81
NOTA 48. WYNAGRODZENIE KLUCZOWYCH CZŁONKÓW KADRY KIEROWNICZEJ.....	83
NOTA 49. WYNAGRODZENIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	84
NOTA 50. ZATRUDNIENIE	84
NOTA 51. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO	84
NOTA 52. SPRAWY SĄDOWE	84
NOTA 53. ROZLICZENIA PODATKOWE	85
NOTA 54. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU	85

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

WYBRANE DANE FINANSOWE

WYBRANE JEDNOSTKOWE DANE FINANSOWE	w tysiącach złotych		w tysiącach EURO	
	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2015	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2015
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	81 775	63 877	18 688	15 264
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	4 522	3 049	1 033	729
Zysk przed opodatkowaniem	3 276	2 624	749	627
Zysk (strata) netto	2 686	2 016	614	482
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	7 417	2 463	1 695	589
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-5 728	-4 707	-1 309	-1 125
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	- 1 446	1 192	-330	285
Przepływy pieniężne netto razem	243	-1 052	56	-251
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EURO)	0,62	0,47	0,14	0,11
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	0,62	0,47	0,14	0,11
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa razem	174 341	152 320	39 408	35 743
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	81 903	61 073	18 513	14 331
Zobowiązania długoterminowe	22 691	27 366	5 129	6 422
Zobowiązania krótkoterminowe	59 212	33 707	13 384	7 910
Kapitał własny	92 438	91 247	20 895	21 412
Kapitał zakładowy	43 187	43 187	9 762	10 134
Liczba akcji (w szt.)	4 318 701	4 318 701	4 318 701	4 318 701
Rozwodniona liczba akcji (w szt.)	4 318 701	4 318 701	4 318 701	4 318 701
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł / EURO)	21,40	21,13	4,84	4,96
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EUR)	21,40	21,13	4,84	4,96
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na 1 akcję (w zł/EUR) z zysku za rok poprzedni	0,30	0,10	0,07	0,02

W tabeli „Wybrane dane finansowe” zostały przyjęte następujące zasady przeliczenia wybranych danych finansowych na EUR.

1. Poszczególne pozycje aktywów i pasywów sprawozdania z sytuacji finansowej zostały przeliczone wg średniego kursu ogłoszonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego na dzień bilansowy:

31.12.2016 r. 1 EUR = 4,4240 zł

31.12.2015 r. 1 EUR = 4,2615 zł

2. Poszczególne pozycje rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów oraz sprawozdania z przepływów pieniężnych zostały przeliczone według kursu EUR, stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego, odpowiednio za okres:

od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. 1 EUR = 4,3757 zł

od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. 1 EUR = 4,1848 zł

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU	Nota	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2015
A. Przychody ze sprzedaży	1	81 775	63 877
1. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług		79 439	63 616
2. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		2 336	261
B. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów		60 430	46 403
1. Koszt wytworzenia sprzedanych wyrobów i usług	2	58 273	46 197
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2	2 157	206
C. Zysk (strata) brutto na sprzedaży		21 345	17 474
1. Pozostałe przychody operacyjne	3	1 549	736
2. Koszty sprzedaży	2	3 653	1 575
3. Koszty ogólnego zarządu	2	14 536	13 072
4. Pozostałe koszty operacyjne	3	183	514
D. Zysk (strata) na działalności operacyjnej		4 522	3 049
1. Przychody finansowe	4	364	920
2. Koszty finansowe	4	1 610	1 345
E. Zysk (strata) brutto		3 276	2 624
Podatek dochodowy	5	590	608
F. Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		2 686	2 016
G. Działalność zaniechana			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej			
Zysk (strata) netto		2 686	2 016
Liczba akcji (w szt.)		4 318 701	4 318 701
Rozwodniona liczba akcji (w szt.)		4 318 701	4 318 701
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)	7	0,62	0,47
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł)		0,62	0,47

Podpisy Członków Zarządu

21.03.2017 r. E. Longin Wons Prezes Zarządu

21.03.2017 r. Maciej Michalik Wiceprezes Zarządu

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (w tysiącach złotych)

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU	Nota	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2015
A. Zysk (strata) netto		2 686	2 016
Inne całkowite dochody:			
Składniki które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
zyski (straty) aktuarialne	32	-162	-215
podatek odroczony od zysków (strat) aktuarialnych		31	41
Suma		-131	-174
Składniki które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:			
B. Inne całkowite dochody netto		-131	-174
C. Całkowite dochody ogółem		2 555	1 842

Podpisy Członków Zarządu

21.03.2017 r. **E. Longin Wons** **Prezes Zarządu**

21.03.2017 r. **Maciej Michalik** **Wiceprezes Zarządu**

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
 Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
 (w tysiącach złotych)

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU	Nota	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
A k t y w a			
A. Aktywa trwałe		82 631	81 775
1. Rzeczowe aktywa trwałe	10	61 733	63 191
2. Wartości niematerialne	11	3 836	1 720
3. Nieruchomości inwestycyjne	12	126	132
4. Udziały w jednostkach zależnych	13	16 904	16 704
5. Pozostałe aktywa trwałe	17	32	28
B. Aktywa obrotowe		91 710	70 545
1. Zapasy	18	7 772	8 568
2. Należności handlowe	19	24 062	9 302
3. Należności z tytułu kontraktów	20	52 028	45 468
4. Pozostałe należności	21	4 298	2 665
5. Należności z tytułu podatku dochodowego		0	0
6. Pożyczki krótkoterminowe	15	2 157	3 326
7. Pozostałe aktywa finansowe		0	0
8. Rozliczenia międzyokresowe	23	88	142
9. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24	1 305	1 074
C. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		0	0
A k t y w a r a z e m		174 341	152 320

Podpisy Członków Zarządu

21.03.2017 r. **E. Longin Wons** **Prezes Zarządu**

21.03.2017 r. **Maciej Michalik** **Wiceprezes Zarządu**

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

P a s y w a			
A. Kapitał własny		92 438	91 247
1. Kapitał zakładowy	28	43 187	43 187
2. Kapitał zapasowy	29	34 451	34 451
3. Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	30	13 034	13 034
4. Zyski/straty aktuarialne	32	-920	-789
5. Zyski zatrzymane	32	0	-652
6. Zysk (strata) netto		2 686	2 016
B. Zobowiązania długoterminowe		22 691	27 366
1. Kredyty i pożyczki	34	8 000	10 200
2. Zobowiązania finansowe	35	3 965	6 030
3. Inne zobowiązania długoterminowe	36	321	321
4. Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5	3 559	4 025
5. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	40	6 846	6 790
C. Zobowiązania krótkoterminowe		59 212	33 707
1. Kredyty i pożyczki	34	11 738	6 293
2. Zobowiązania finansowe	35	2 205	2 437
3. Zobowiązania handlowe	37	16 865	9 388
4. Zaliczki z tytułu kontraktów	37	18 037	8 242
5. Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów	37	1 698	537
6. Zobowiązania pozostałe	37	3 674	3 844
7. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		609	0
8. Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	40	2 037	1 447
9. Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne	41	2 349	1 519
P a s y w a r a z e m		174 341	152 320

Podpisy Członków Zarządu

21.03.2017 r. **E. Longin Wons** **Prezes Zarządu**

21.03.2017 r. **Maciej Michalik** **Wiceprezes Zarządu**

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU	Kapitał zakładowy	Kapitały zapasowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane	Zyski/straty aktuarialne	Zysk/strata netto	Kapitał własny ogółem
Kapitał własny na dzień 1.01.2016 r.	43 187	34 451	13 034	1 364	-789	0	91 247
<i>Zysk (strata) netto za okres</i>						2 686	2 686
<i>Inne całkowite dochody za okres</i>					-131		-131
Całkowity dochód za okres					-131	2 686	2 555
podział zysku/ zasilenie funduszu socjalnego				-68			-68
podział zysku/ wypłata dywidendy				-1 296			-1 296
podział zysku/przeniesienie na kapitał zapasowy							0
Kapitał własny na dzień 31.12. 2016 r.	43 187	34 451	13 034	0	-920	2 686	92 438
Kapitał własny na dzień 1.01.2015 r. – dane zatwierdzone	43 187	34 147	13 034	766	-615	0	90 519
<i>Korekty błędów</i>				-652			-652
Kapitał własny na dzień 1.01.2015 r. – dane przekształcone	43 187	34 147	13 034	114	-615		89 867
<i>Zysk (strata) netto za okres</i>						2 016	2 016
<i>Inne całkowite dochody za okres</i>					-174		-174
Całkowity dochód za okres					-174	2 016	1 842
podział zysku/zasilenie funduszu socjalnego				-30			-30
podział zysku/wypłata dywidendy				-432			-432
podział zysku/przeniesienie na kapitał zapasowy		304		-304			0
Kapitał własny na dzień 31.12. 2015 r	43 187	34 451	13 034	-652	-789	2 016	91 247

Podpisy Członków Zarządu

21.03.2017 r. E. Longin Wons Prezes Zarządu

21.03.2017 r. Maciej Michalik Wiceprezes Zarządu

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU	Nota	rok zakończony 31.12.2016	rok zakończony 31.12.2015
A. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II) - metoda pośrednia			
I. Zysk / Strata brutto		3 276	2 624
II. Korekty razem		4 141	-161
1. Amortyzacja		5 793	5 079
2. (Zyski) straty z tytułu różnic kursowych		85	-20
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		937	538
4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej		-6	-111
5. Zmiana stanu rezerw oraz rozliczeń międzyokresowych biernych	25	1 315	-71
6. Zwiększenie/zmniejszenie stanu zapasów	18	795	-749
7. Zwiększenie/zmniejszenie stanu należności		-22 953	-3 779
8. Zwiększanie/zmniejszenie stanu zobowiązań (z wyjątkiem kredytów i pożyczek)	25	18 608	-1 957
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		50	246
10. Podatek dochodowy zapłacony/zwrócony		-415	663
11. Pozostałe		-68	
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		7 417	2 463
B. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej			
I. Wpływy		9 475	13 673
1. Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		78	3 431
2. Zbycie inwestycji w nieruchomości			
3. Zbycie aktywów finansowych			
4. Spłata pożyczek		9 309	10 022
5. Odsetki i dywidendy		88	220
6. Pozostałe wpływy			
II. Wydatki		15 203	18 380
1. Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		6 862	8 704
2. Nabycie inwestycji w nieruchomości			
3. Wydatki na aktywa finansowe		200	
4. Udzielone pożyczki	15	8 141	9 676
5. Pozostałe wydatki			
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-5 728	-4 707
C. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej			
I. Wpływy		4 845	5 247
1. Wpływy netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych			
2. Kredyty i pożyczki	35	4 845	5 247
3. Emisja papierów wartościowych			
4. Pozostałe wpływy			

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

II. Wydatki		6 291	4 055
1. Dywidendy wypłacone	8	1 296	432
2. Spłaty kredytów i pożyczek		1 600	0
3. Wykup dłużnych papierów wartościowych		0	0
4. Odsetki		1 025	758
5. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		2 370	2 835
6. Pozostałe wydatki			30
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		-1 446	1 192
D. Przepływy pieniężne netto, razem		243	-1 052
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych		230	-1 077
- w tym zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych od walut obcych		-13	-25
F. Środki pieniężne na początek okresu		1 095	2 151
G. Środki pieniężne na koniec okresu		1 338	1 074

Podpisy Członków Zarządu

21.03.2017 r. **E. Longin Wons** **Prezes Zarządu**

21.03.2017 r. **Maciej Michalik** **Wiceprezes Zarządu**

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

I. Dane jednostki

Nazwa:	FABRYKA OBRABIAREK „RAFAMET” S.A. („RAFAMET S.A.”)
Forma prawna:	Spółka Akcyjna
Siedziba:	47-420 Kuźnia Raciborska ul. Staszica 1
Podstawowy przedmiot działalności:	
Organ prowadzący rejestr:	Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy KRS
Numer statystyczny REGON:	271577318
Numer KRS:	0000069588

Podstawowym przedmiotem działalności RAFAMET S.A. jest:

- produkcja obrabiarek i narzędzi mechanicznych
- działalność usługowa w zakresie instalowania, naprawy i konserwacji obrabiarek i narzędzi mechanicznych do obróbki metalu,
- obróbka mechaniczna elementów metalowych.

II. Czas trwania Jednostki

Czas trwania działalności RAFAMET S.A. jest nieoznaczony. Spółka powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Fabryka Obrabiarek RAFAMET, na mocy aktu notarialnego z dnia 22 maja 1992 r. (Rep. A nr 5815/92).

III. Okresy prezentowane

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zawiera dane na dzień 31.12.2016 r. dla sprawozdania z sytuacji finansowej oraz za okres od 1.01.2016 r. do 31.12. 2016 r. dla rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w kapitale własnym. Dane porównawcze prezentowane są według stanu na dzień 31.12.2015 r. dla sprawozdania z sytuacji finansowej oraz za okres od 1.01.2015 r. do 31.12.2015 r. dla rachunku zysków i strat, sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w kapitale własnym.

IV. Skład organów Jednostki według stanu na dzień 31.12.2016 r.

Zarząd:

Prezes Zarządu	- Emanuel Longin Wons
Wiceprezes Zarządu	- Maciej Michalik

Zmiany w składzie Zarządu Spółki:

W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu Spółki nie zmienił się.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Rada Nadzorcza:

23.02.2016r. Nadzwyczajne Walne zgromadzenie RAFAMET S.A. dokonało zmiany składu Rady Nadzorczej następujący sposób:

- odwołany został Przewodniczący Rady Nadzorczej Pan Marcin Siarkowski, w jego miejsce powołany został Pan Janusz Paruzel,
- odwołano Panią Anetę Falecką pełniącą obowiązki Zastępcy Przewodniczącego Rady Nadzorczej, w jej miejsce powołany został Pan Aleksander Gaczek

Zwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAMET S.A. na posiedzeniu w dniu 31 maja 2016 roku powołało Radę Nadzorczą na wspólną trzyletnią kadencję w składzie osobowym, jak niżej

Janusz Paruzel	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Piotr Regulski	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Aleksander Gaczek	Członek Rady Nadzorczej
Michał Rogatko	Członek Rady Nadzorczej
Michał Tatarek	Członek Rady Nadzorczej

V. Biegli rewidenci

BDO Sp. z o.o.
ul. Postępu 12
02-676 Warszawa

VI. Banki

PKO BP S.A.
HSBC Bank Polska S.A.
Raiffaisen Bank Polska S.A. O/Katowice
mBank S.A. O/Rybnik

VII. Notowania na rynku regulowanym

1. Informacje ogólne:

Gielda:	Gielda Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. ul. Książęca 4 00-498 Warszawa
Symbol na GPW:	RAF
Sektor na GPW:	Przemysł elektromaszynowy

2. System depozytowo – rozliczeniowy:

Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW)
ul. Książęca 4
00-498 Warszawa

3. Kontakty z inwestorami:

RAFAMET S.A.
47-420 Kuźnia Raciborska
ul. Staszica 1

Biuro Zarządu e-mail: ir@rafamet.com

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

VIII. Znaczący Akcjonariusze:

Według stanu na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania tj. na dzień 21.03.2017 r. akcjonariuszami posiadającymi ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy są:

Akcjonariusze	Liczba akcji	Wartość akcji	Udział w kapitale zakładowym %	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZA (%)
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. Warszawa	2 042 214	20 422 140	47,29%	2 042 214	47,29%
Krzysztof Jędrzejewski	283 773	2 837 730	6,57%	283 773	6,57%
SEZAM IX Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (701.423 akcji posiada „KW” sp. z o.o. – PROMAC spółka komandytowo – akcyjna)	1 131 423	11 314 230	26,20%	1 131 423	26,20%
Michał Tatarek z podmiotami powiązanymi	261 000	2 610 000	6,04%	261 000	6,04%

IX. Inwestycje Spółki

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych i stowarzyszonych:

Jednostka	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
			31.12. 2016 r.	31.12. 2015 r.
ODLEWNIA RAFAMET sp. z o.o.	Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	Produkcja i sprzedaż odlewów żeliwnych i modeli odlewniczych, usługi w zakresie obróbki	100%	100%
RAFAMET SERVICE & TRADE sp. z o. o.	Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	Usługi przemysłowe, serwis pogwarancyjny, usługi projektowo-konstrukcyjne	100%	100%
PORĘBA 1798 Machine Tools – sp. z o.o.	Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	Sprzedaż obrabiarek	100%	
OOO „STANRUS-RAFAMET”	Moskwa	Pośrednictwo handlowe	50%	50%

Na dzień 31.12. 2016 r. oraz na dzień 31.12.2015 r. udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach zależnych i wspólnych przedsięwzięciach jest równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek.

W dniu 7.03.2016 r. został podpisany Akt założycielski spółki PORĘBA 1798 Machine Tools - Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. 100% udziałów w spółce zostało objętych przez RAFAMET S.A. Przedmiotem działalności spółki będzie sprzedaż obrabiarek.

X. Oświadczenie Zarządu

Zarząd Spółki oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Spółkę zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz jej wynik finansowy oraz że roczne sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Spółki, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Zarząd RAFAMET S.A. oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania sprawozdania finansowego został wybrany zgodnie z przepisami prawa oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący tego badania, spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego. Zgodnie z przyjętymi przez Zarząd zasadami ładu korporacyjnego, biegły rewident został wybrany przez Radę Nadzorczą w dniu 27.06.2016 r. Rada Nadzorcza dokonała powyższego wyboru, mając na uwadze zagwarantowanie pełnej niezależności i obiektywizmu samego wyboru, jak i realizacji zadań przez biegłego rewidenta.

XI. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd oraz ogłoszone do publikacji w dniu 21.03.2017 r.

Po publikacji sprawozdania finansowego właściciele jednostki ani Zarząd jednostki nie mają prawa do wprowadzania zmian w sprawozdaniu finansowym.

XII. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

Spółka zastosowała MSSF według stanu obowiązującego na dzień 31 grudnia 2016 roku.

W celu pełnego zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności RAFAMET S.A. jako jednostki dominującej w Grupie kapitałowej niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy sporządzonym na dzień 31.12.2016 r.

Sprawozdania te będą dostępne na stronie internetowej Spółki pod adresem www.rafamet.pl /strefa inwestora/

XIII. Założenie kontynuacji działalności gospodarczej i porównywalność sprawozdań finansowych

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli 31.12.2016 r. Zarząd Spółki nie stwierdza na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuowania działalności w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego za 2016 r. oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego. Jednocześnie w niniejszym sprawozdaniu finansowym nie występują istotne zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.

XIV. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

a) Profesjonalny osąd

Sporządzenie sprawozdania finansowego Spółki wymaga od Zarządu dokonania osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia

dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingowych, w których Spółka występuje jako leasingobiorca

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

b) Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy dokonuje się przeglądu wartości netto składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. Ocenie podlega również zasadność kontynuacji ustalonego okresu ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test na utratę wartości przeprowadzany jest corocznie, oraz dodatkowo, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów (lub grupy aktywów), wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwalnej. Strata z tytułu utraty wartości jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym wystąpiła, za wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów ujmowany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania).

Kwoty ujętych odpisów aktualizujących ulegają odwróceniu w przypadku ustąpienia przyczyn uzasadniających ich utworzenie. Wartość netto składnika aktywów (lub grupy aktywów) zwiększana jest do nowej wyszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich latach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest w przychodach, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie utraty wartości odnoszone jest na kapitał z aktualizacji wyceny. Utworzone odpisy obciążają pozostałe koszty operacyjne, z kolei rozwiązanie odpisów zwiększa pozostałe przychody operacyjne.

Wycena rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 40.

Wycena rezerw na naprawy gwarancyjne oraz rozliczeń międzyokresowych biernych z tytułu premii oraz niewykorzystanych urlopów opiera się na szacunkach Zarządu. Kwoty utworzonych rezerw odzwierciedlają najbardziej właściwy szacunek wydatków pieniężnych niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Ujmowanie przychodów

Spółka stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Spółki szacowania proporcji poniesionych kosztów do całości kosztów niezbędnych do wykonania kontraktu. Gdyby szacunek łącznych kosztów realizacji kontraktów wzrósł o 10%, w stosunku do oszacowania Spółki, kwota przychodu została by zmniejszona o około 4 489 tys. zł.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. W okresie sprawozdawczym Spółka nie dokonała zmian okresów ekonomicznej użyteczności środków trwałych.

XV. Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem: instrumentów finansowych wycenionych według wartości godziwej, której zmiana ujmowana jest w rachunku zysków i strat, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które zostały wycenione według wartości godziwej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN .

Istotne zasady rachunkowości

Wycena do wartości godziwej

Spółka wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny, jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Spółki.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Spółka stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

- Poziom 3 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Spółka ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na każdy dzień bilansowy :

- a) pozycje pieniężne w walucie obcej wykazywane są przy zastosowaniu kursu zamknięcia, tj. kursu zakupu dewiz banku prowadzącego rachunek podstawowy w przypadku należności lub kursu sprzedaży banku w przypadku zobowiązań,
- b) niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej wykazywane są przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia transakcji,
- c) niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane w wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej, wykazywane są przy zastosowaniu kursów wymiany, które obowiązywały w czasie ustalania wartości godziwej.

Różnice kursowe powstające z tytułu rozliczania pozycji pieniężnych lub z tytułu wykazywania pozycji pieniężnych w sprawozdaniu finansowym po kursach innych niż te, w których zostały po raz pierwszy ujęte w danym okresie, lub w których wykazywano je w poprzednich sprawozdaniach finansowych, ujmowane są jako przychód lub koszt w okresie, w którym powstają. W przychodach finansowych wykazywana jest nadwyżka zysków kursowych nad stratami kursowymi, a w kosztach finansowych nadwyżka strat kursowych nad zyskami kursowymi środków pieniężnych.

Zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od należności z tytułu dostaw i usług ujmowane są w przychodach ze sprzedaży a zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od zobowiązań z tytułu dostaw i usług w koszcie wytworzenia.

Jako kurs zamknięcia danej waluty stosowany dla celów wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych, Spółka przyjmuje kursy kupna i sprzedaży na dzień bilansowy stosowane i ogłoszone przez bank, z którego usług korzysta.

Rzeczowe aktywa trwale

Rzeczowe aktywa trwale wykazywane są według ceny nabycia/ kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają zysk lub stratę w momencie ich poniesienia.

Cena nabycia rzeczowych aktywów trwałych przekazanych przez klientów jest ustalana w wysokości ich wartości godziwej na dzień objęcia kontroli.

Środki trwale w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

<i>Typ</i>	<i>Okres</i>
Budynki i budowle	8-30 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2-15 lat
Urządzenia biurowe	5 lat
Środki transportu	5 lat
Komputery	5 lat

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie, i w razie konieczności – koryguje z efektem od stycznia następnego roku.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwale i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwale sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych. Po początkowym ujęciu wartość nieruchomości inwestycyjnych pomniejszana jest o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Spółkę staje się nieruchomością inwestycyjną, Spółka stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwale* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

Wartości niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Spółka ustala, czy okres użytkowania aktywów niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Aktywa niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwany sposób konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników aktywów niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów niematerialnych.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od stycznia następnego roku.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o umorzenie i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do aktywów niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe	Dokumentacja	Znak towarowy
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	5 lat	4 lat	15 lat	15 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Amortyzowane przez okres 5 lat.	5 lat metodą liniową	5 lat metodą liniową	15 lat metodą liniową	15 lat metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Wewnętrznie wytworzone	Nabyte	Nabyte	Nabyte
Test na utratę wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczny w przypadku składników nie oddanych jeszcze do użytkowania oraz w przypadku istnienia przesłanki wskazującej na utratę wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są kalkulowane jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

Leasing

Spółka jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

saldą zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Zasady amortyzacji środków trwałych użytkowanych na mocy leasingu finansowego powinny być spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji własnych aktywów jednostki podlegających amortyzacji. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, nieruchomości inwestycyjnych, aktywów niematerialnych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, obciążenia finansowe z tytułu umów leasingu finansowego oraz różnice kursowe powstałe w związku z finansowaniem zewnętrznym do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywane są według kosztu historycznego po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości.

Jednostkami zależnymi są takie podmioty, które Spółka kontroluje.

Sprawowanie kontroli przez Spółkę ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy Spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny, czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momencie podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich Walnych Zgromadzeniach Akcjonariuszy lub Zgromadzeniach Wspólników.

Jednostkami stowarzyszonymi są takie jednostki, na które Spółka wywiera znaczący wpływ, niebędące jednostkami zależnymi ani udziałami we wspólnych przedsięwzięciach Spółki. Znaczący wpływ jest to zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji z zakresu polityki finansowej i operacyjnej prowadzonej działalności gospodarczej; nie oznacza ona jednak sprawowania kontroli bądź współkontroli nad tą polityką.

Wspólne przedsięwzięcia to ustalenia umowne, na mocy których dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą współkontroli. Współkontrola jest to określony w umowie podział kontroli nad działalnością gospodarczą, który występuje tylko wówczas, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne dotyczące tej działalności wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących współkontrolę.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,

b) został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody finansowe (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty finansowe (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej). Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument był najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Na dzień 31.12.2016 r. oraz na dzień 31.12.2015 r. żadne aktywa finansowe nie zostały wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczony ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Spółka:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie konta odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w zysku lub stracie, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przekwalifikowana do zysku lub straty. Nie można ujmować w zysku lub stracie odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w zysku lub stracie, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są ujmowane w zysku lub stracie.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuacje, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Spółka dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów *forward* jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (*forward*) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana na podstawie modelu wyceny uwzględniającego obserwowalne dane rynkowe, w tym w szczególności bieżące terminowe stopy procentowe.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń zabezpieczenia wartości godziwej, przepływów środków pieniężnych ani zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/ kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Cena nabycia lub koszt wytworzenia każdego składnika zapasów uwzględnia wszystkie koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – i są ustalane w następujący sposób:

Materiały	• w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”;
Produkty gotowe i produkty w toku	• koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego;
Towary	• w cenie nabycia ustalonej metodą „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywanej w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu. Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Środki pieniężne wyrażone w walutach obcych na dzień bilansowy wycenia się po kursie kupna ustalonym dla danej waluty przez bank prowadzący rachunek bieżący Spółki.

Rozchód środków pieniężnych w walutach obcych odbywa się metodą FIFO.

Różnice kursowe powstałe w związku z wyceną na dzień bilansowy środków pieniężnych wyrażonych w walutach ujmują się następująco:

- dodatnie różnice kursowe zalicza się do przychodów finansowych,
- ujemne różnice kursowe zalicza się do kosztów finansowych.

Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31.12.2016 r. oraz na dzień 31.12. 2015 r. żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, ubezpieczeń społecznych, podatku dochodowego od osób fizycznych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do nagród jubileuszowych oraz odpraw emerytalnych. Nagrody jubileuszowe są wypłacane pracownikom po przepracowaniu określonej liczby lat. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuarusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

Spółka rozpoznaje następujące zmiany w zobowiązaniach netto z tytułu określonych świadczeń w ramach kosztów ogólnego zarządu na które składają się:

- koszty zatrudnienia (w tym między innymi koszty bieżącego zatrudnienia, kosztów przeszłego zatrudnienia)
- odsetki netto od zobowiązania netto z tytułu określonych świadczeń.

Skutki obniżenia wieku emerytalnego w kalkulacji rezerw traktowane są jako element wyceny wpływający na rachunek zysków i strat.

Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne

Zgodnie z polską praktyką gospodarczą akcjonariusze jednostek mogą dokonać podziału zysku na cele pracownicze w formie zasilenia funduszu socjalnego oraz na inne fundusze specjalne.

Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Spółka stosuje zapisy MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” w odniesieniu do kontraktów handlowych związanych z podstawową działalnością operacyjną Spółki, których przedmiotem jest budowa obrabiarek zaawansowanych w wykonaniu w istotnym zakresie.

W przypadku, gdy wynik kontraktu może być wiarygodnie oszacowany, przychody i koszty są rozpoznawane w odniesieniu do stopnia zaawansowania realizacji kontraktu na dzień bilansowy. Stopień zaawansowania mierzony jest zwykle jako proporcja kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do całości szacowanych kosztów kontraktu według sporządzonych kalkulacji. W przypadku natomiast gdy stopień zaawansowania nie zakończonej usługi nie jest możliwy do ustalenia w sposób wiarygodny na dzień bilansowy, to przychód z wykonania usługi ustala się w wysokości poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów, nie wyższych od kosztów, których pokrycie przez zamawiającego w przyszłości jest prawdopodobne.

Koszty związane z kontraktem rozpoznawane są jako koszty okresu w jakim zostały poniesione.

W przypadku, kiedy istnieje prawdopodobieństwo, że koszty kontraktu przekroczą przychody, spodziewana strata na kontrakcie jest natychmiast rozpoznawana i ujmowana jako koszt.

Aktualizacji kosztów i przychodów na kontrakcie dokonuje się zawsze w przypadku istotnych zmian finansowych realizacji kontraktu, ale nie rzadziej niż raz na kwartał.

Przychód na koniec okresu sprawozdawczego ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji kontraktu, po odliczeniu przychodów które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Prawidłowość przyjętej metody ustalania stopnia zaawansowania wykonania usługi oraz przewidywanych całkowitych kosztów i przychodów z realizacji usługi jest weryfikowana przez Spółkę najpóźniej na dzień bilansowy. Ewentualne korekty wynikające z weryfikacji wpłyną na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym ich dokonano.

Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji.

Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Spółka spodziewa się odzyskać.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychody z tytułu wynajmu (leasingu operacyjnego)

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną Spółki oraz walutą prezentacji niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski, a wszystkie kwoty wyrażone są w tysiącach złotych polskich (o ile nie wskazano inaczej). Dane finansowe zawarte w niniejszym sprawozdaniu zostały zaokrąglone do pełnych tysięcy złotych. Z tego powodu w niektórych przedstawionych w sprawozdaniu tabelach suma kwot w danej kolumnie lub wierszu może różnić się nieznacznie od wartości łącznej podanej dla danej kolumny lub wiersza.

XVI. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31.12.2015 r., z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1.01.2016 r.:

Zmiany do standardów i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2016

Następujące zmiany do istniejących standardów i interpretacja opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz zatwierdzone przez UE wchodzi w życie w roku 2016:

- **Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”** – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach, zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień, zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwale” oraz MSR 41 „Rolnictwo”** – Rolnictwo: uprawy roślinne, zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwale” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne”** – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych, zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze, zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa, zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa, zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),

W/w zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Spółki.

Standardy i zmiany do standardów przyjęte przez RMSR, ale jeszcze nie zatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów i zmian do standardów, które według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (proces zatwierdzania przez UE został wstrzymany),
- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz Zmiany do MSSF 15: 321**(obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 16 „Leasing”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (proces zatwierdzania przez UE został bezterminowo wstrzymany),
- **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** – Rozpoznanie aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- **Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”** (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie)
- **Zmiany w MSSF 2 „Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji”** – Zmiany w MSSF 2 zostały opublikowane w dniu 20 czerwca 2016 roku i mają one zastosowanie do okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem zmian w standardzie było doprecyzowanie sposobu ujmowania niektórych rodzajów transakcji płatności na bazie akcji.
- **Zmiany w MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” w MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”** opublikowane w dniu 12 września 2016 roku.

Mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później

- **Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2014-2016)**

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

W dniu 8 grudnia 2016 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących 3 standardów:

- **MSSF 1 Śródroczna sprawozdawczość finansowa**, w zakresie usunięcia kilku zwolnień przewidzianych w tym standardzie, które nie mają już zastosowania,

- **MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach**, w zakresie doprecyzowania wymogów odnośnie ujawnień informacji na temat udziałów niezależnie od tego czy są one traktowane jako przeznaczone do sprzedaży, przekazania w formie dywidendy i działalność zaniechana, czy też nie ,

- **MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach**, w zakresie momentu, w którym jednostki o charakterze inwestycyjnym (np. venture capital) mogą zdecydować o wyborze sposobu wyceny udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach w wartości godziwej, a nie metodą praw własności.

Mają one zastosowanie przeważnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. (niektóre już dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r.) lub później.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE. Według szacunków Spółki, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowych interpretacji. Spółka rozpoczęła analizę skutków wdrożenia nowych standardów.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Nota 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Przychody ze sprzedaży Spółki prezentują się następująco:

Przychody ze sprzedaży	01-12.2016 r.	01-12.2015 r.
Sprzedaż produktów i usług	79 439	63 616
Sprzedaż towarów i materiałów	2 336	261
w tym :		
- zrealizowane różnice kursowe od należności z tytułu dostaw	247	60
- różnice kursowe dotyczące wyceny należności z tytułu dostaw	(228)	80
SUMA przychodów ze sprzedaży	81 775	63 877

SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI – BRANŻOWE I GEOGRAFICZNE

Segmenty operacyjne

Segment operacyjny działalności jest to dający się wyodrębnić obszar działalności gospodarczej Spółki zajmujący się produkcją wyrobów lub świadczeniem usług (segment branżowy) lub działający w określonym środowisku ekonomicznym (segment geograficzny), z działalnością którego jest związane ryzyko charakterystyczne dla danego obszaru działalności Spółki.

Podstawowy wzór sprawozdawczości dla celów zarządczych oparty jest na segmentach branżowych, a uzupełniający na segmentach geograficznych. Organizacja i zarządzanie przedsiębiorstwem odbywają się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Zostały wydzielone następujące segmenty branżowe:

- produkcja obrabiarek,
- części i zespoły do maszyn,
- remonty,
- pozostałe usługi.

Uzupełniającym segmentem sprawozdawczym jest segment geograficzny określany na podstawie lokalizacji rynków zbytu. Wydzielone zostały segmenty:

- rynek krajowy (Polska),
- zagranica.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności.

Przychody segmentu

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi bądź to ze sprzedaży zewnętrznym klientom, bądź z transakcji z innymi segmentami Spółki, które są wykazywane w rachunku zysków i strat Spółki i dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów, którą w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu. Do przychodów segmentu nie zalicza się:

- a) przychodów finansowych,
- b) pozostałych przychodów operacyjnych.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Koszty segmentu

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów sprzedaży zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami Spółki, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu. Do kosztów segmentu nie zalicza się:

- a) kosztów finansowych,
- b) pozostałych kosztów operacyjnych,
- c) obciążeń z tytułu podatku dochodowego,
- d) kosztów, które dotyczą Spółki jako całości.

Jednakże niekiedy koszty występujące na poziomie Spółki ponoszone są na rzecz segmentu. Takie koszty stanowią koszty segmentu, jeżeli dotyczą działalności operacyjnej segmentu i można je w oparciu o racjonalne przesłanki bezpośrednio przyporządkować lub przypisać do segmentu.

Spółka zazwyczaj rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych – przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych.

W bieżącym roku ani w roku ubiegłym nie miały miejsca żadne transakcje sprzedaży między segmentami.

Zasady zastosowane w segmentach sprawozdawczych są takie same jak polityka rachunkowości Spółki.

Zysk segmentu to zysk wygenerowany przez poszczególne segmenty bez alokacji kosztów ogólnozakładowych, przychodów i kosztów finansowych oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Żaden z segmentów operacyjnych Spółki nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia segmentów sprawozdawczych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej, które w pewnym zakresie, jak wyjaśniono w tabeli poniżej, są mierzone inaczej niż zysk lub strata na działalności operacyjnej w sprawozdaniu finansowym. Finansowanie Spółki (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Spółki i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Zarząd nie monitoruje aktywów i zobowiązań z poziomu poszczególnych segmentów sprawozdawczych.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Informacje o poszczególnych segmentach branżowych występujących w 2016 r.

Rodzaj asortymentu		Obrabiarki	Remonty	Części zamienne	Pozostałe	Koszty nieprzypisane	Ogółem
Przychody ze sprzedaży	Sprzedaż na zewnątrz	66 733	3 320	1 939	9 783	0	81 775
Koszty segmentu	Koszty sprzedaży zewnętrznej	53 116	2 062	1 180	7 725	0	64 083
Koszty nieprzypisane/ogólne						14 536	14 536
Zysk/ (strata) segmentu		13 617	1 258	759	2 058	-14 536	3 156
Pozostałe przychody operacyjne						1 549	1 549
Pozostałe koszty operacyjne						183	183
Przychody finansowe						364	364
Koszty finansowe						1 610	1 610
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem		13 617	1 258	759	2 058	-14 416	3 276
Podatek dochodowy						590	590
Zysk/ (strata) netto		13 617	1 258	759	2 058	-15 006	2 686

Informacje o poszczególnych segmentach branżowych występujących w 2015 r.

Rodzaj asortymentu		Obrabiarki	Remonty	Części zamienne	Pozostałe	Koszty nieprzypisane	Ogółem
Przychody ze sprzedaży	Sprzedaż na zewnątrz	48 551	4 283	1 932	9 111	0	63 877
Koszty segmentu	Koszty sprzedaży zewnętrznej	35 596	3 232	1 280	7 870	0	47 978
Koszty nieprzypisane/ogólne						13 072	13 072
Zysk/ (strata) segmentu		12 955	1 051	652	1 241	-13 072	2 827
Pozostałe przychody operacyjne						736	736
Pozostałe koszty operacyjne						514	514
Przychody finansowe						920	920
Koszty finansowe						1 345	1 345
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem		12 955	1 051	652	1 241	-13 275	2 624
Podatek dochodowy						608	608
Zysk/ (strata) netto		12 955	1 051	652	1 241	-13 883	2 016

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Segmenty geograficzne

Segmenty	01-12.2016 r.		01-12.2015 r.	
	Ogółem	Ze sprzedaży eksportowej	Ogółem	Ze sprzedaży eksportowej
Obrabiarki	66 733	66 729	48 551	46 778
Części i zespoły do maszyn	1 939	1 336	1 932	1 535
Remonty	3 320	670	4 283	-
Pozostałe	9 783	2 450	9 111	1 639
Ogółem	81 775	71 185	63 877	49 952

Przychody ze sprzedaży - szczegółowa struktura geograficzna

	01-12.2016 r.		01-12.2015 r.	
	W PLN	w %	w PLN	w %
Kraj	10 590	13,0	13 925	21,8
Eksport	71 185	87,0	49 952	78,2
Razem	81 775	100	63 877	100

W bieżącym oraz poprzednim roku obrotowym nie wystąpiły przychody związane z pojedynczym odbiorcą, które przekraczają 10% ogółu przychodów.

Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną

Spółka stosuje zapisy MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” w odniesieniu do kontraktów handlowych związanych z budową obrabiarek. Przychody dotyczące tych kontraktów są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów o usługę budowlaną, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów na dzień 31.12.2016 r., jak również kwoty należne od klientów za zakontraktowane prace oraz kwoty należne klientom za zakontraktowane prace.

Umowy o usługę budowlaną	01-12.2016 r.	01-12.2015 r.
Przychody z tytułu realizowanych kontraktów	68 943	48 551
Poniesione koszty z tytułu realizowanych kontraktów (tkw)	51 531	22 388
	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Należności z tytułu kontraktów na dzień bilansowy	52 028	45 468
Zaliczki otrzymane z tytułu kontraktu na dzień bilansowy	18 037	8 242
Zobowiązania z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych	1 698	537

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 2. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	01-12.2016 r.	01-12.2015 r.
Amortyzacja	5 793	5 079
Zużycie materiałów i energii	33 451	27 840
w tym :		
- zrealizowane różnice kursowe od zobowiązań z tytułu dostaw	50	29
- różnice kursowe dotyczące wyceny zobowiązań z tytułu dostaw	263	22
Usługi obce	10 633	5 759
Podatki i opłaty	1 223	1 114
Wynagrodzenia	19 258	18 179
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	4 565	4 307
Pozostałe koszty rodzajowe	2 652	2 565
Suma kosztów według rodzaju	77 575	64 843
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych (wzrost wielkość dodatnia, zmniejszenie wielkość ujemna)	-1 363	-1 222
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby	-2 476	-5 221
Koszty sprzedaży	3 653	1 575
Koszty ogólnego zarządu	14 536	13 072
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	58 273	46 197
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	2 157	206
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	60 430	46 403

KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	01-12.2016 r.	01-12.2015 r.
Wynagrodzenia	19 258	18 179
Koszty ubezpieczeń społecznych	3 562	3 402
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	1 003	905
Koszty świadczeń pracowniczych ogółem, w tym:	23 823	22 486
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	16 180	15 125
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	7 643	7 361

KOSZTY AMORTYZACJI UJĘTE W ZYSKU

	01-12.2016 r.	01-12.2015 r.
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:		
Amortyzacja środków trwałych	4 877	4 521
Amortyzacja aktywów niematerialnych	478	216
	5 355	4 737
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży		
Amortyzacja środków trwałych		
Amortyzacja aktywów niematerialnych		
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:		
Amortyzacja środków trwałych	201	128
Amortyzacja aktywów niematerialnych	237	209
	438	337

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 3. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	01-12.2016 r.	01-12.2015 r.
Nadwyżka wartości odpisów aktualizujących należności rozwiązanych nad utworzonymi	182	542
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	1 316	133
Przychody ze sprzedaży odpadów	2	9
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	6	24
Nadwyżki inwentaryzacyjne	40	-
Zakończenie umowy leasingu	1	
Pozostałe (suma pozycji nieistotnych)	2	28
RAZEM	1 549	736

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	01-12.2016 r.	01-12.2015 r.
Odpis aktualizujący wartość należności	13	-
Darowizny	30	19
Koszty sądowe	9	34
Kary i odszkodowania	101	414
Pozostałe (suma pozycji nieistotnych)	30	47
RAZEM	183	514

Nota 4. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

PRZYCHODY FINANSOWE	01-12.2016 r.	01-12.2015 r.
Przychody z tytułu odsetek od kontrahentów	149	539
Przychody z tytułu udzielonych pożyczek	88	117
Przychody z tytułu odsetek od lokat bankowych	-	1
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych na środkach pieniężnych	-	-
Wycena instrumentów pochodnych	-	86
Przychody z tytułu prowizji od udzielonych poręczeń	64	130
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności	50	
Pozostałe (suma pozycji nieistotnych)	13	47
RAZEM	364	920

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

KOSZTY FINANSOWE	01-12.2016 r.	01-12.2015 r.
Odsetki i prowizje od kredytów	804	580
Odsetki od zobowiązań handlowych i budżetowych	34	5
Część odsetkowa od leasingu	222	193
Odpisy aktualizujące naliczone odsetki	-	63
Ujemne różnice kursowe od wyceny zobowiązań leasingowych	72	-
Wycena instrumentów pochodnych	-	-
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych na środkach pieniężnych	104	235
Koszty z tytułu prowizji od udzielonych gwarancji	374	269
Pozostałe (suma pozycji nieistotnych)	-	-
RAZEM	1 610	1 345

Nota 5. PODATEK DOCHODOWY DOTYCZACY DZIAŁANOSCI KONTYNUOWANEJ

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31.12.2016 r. i 31.12.2015 r. przedstawiają się następująco:

PODATEK DOCHODOWY	01-12.2016 r.	01-12.2015 r.
Bieżący podatek dochodowy	1 024	-
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	1 024	-
Odroczony podatek dochodowy	(434)	608
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(434)	608
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	590	608
Podatek dochodowy odniesiony w pozostałe całkowite dochody:	-31	-41
Odroczony podatek dochodowy od zysków (strat) aktuarialnych	-31	-41

Podatek odroczony wykazany w rachunku zysków i strat oraz w pozostałych całkowitych dochodach stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresów sprawozdawczych. Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za rok zakończony dnia 31.12.2016 r. i 31.12.2015 r. przedstawia się następująco:

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

	01-12.2016	01-12.2015
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	3 276	2 624
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej	-	-
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem	3 276	2 624
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	622	499
Koszty trwale nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów, w tym:	52	132
- zapłacone kary	19	79
- pozostałe	33	53
Przychody trwale nie będące podstawą do opodatkowania	-84	-23
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej (18%) (2015: 23%)	590	608
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w zysku lub stracie	590	608
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	-	-

5.1 Bieżące aktywa i zobowiązania podatkowe

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
BIEŻĄCE AKTYWA PODATKOWE		
Należny zwrot podatku	-	-
BIEŻĄCE ZOBOWIĄZANIA PODATKOWE		
Podatek dochodowy do zapłaty	609	-

Odroczony podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	
	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>		
Różnica między wartością bilansową i podatkową środków trwałych	4 446	4 486
Wynik wyceny realizowanych kontraktów	2 378	2 467
Pozostałe	32	53
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	6 856	7 006
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>		
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	2 112	1 787
Niewypłacone wynagrodzenia i składki ZUS	126	109
Odpisy aktualizujące należności	85	157
Rezerwy na koszty	220	167
Zobowiązanie z tytułu wyceny kontraktów	323	102
Niezapłacone w terminie zobowiązania	0	86
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	198	395
Pozostałe	233	178
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	3 297	2 981

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	3 297	2 981
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	6 856	7 006
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	(3 559)	(4 025)

Nota 6. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31.12.2016 r. i 31.12.2015 r. Spółka nie zaniechała żadnej działalności.

Nota 7. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu. Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję nie jest obliczany ponieważ nie ma instrumentów rozwodniających.

Nota 8. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

RAFAMET S.A. wypłacił w 2016 roku dywidendę z zysku za 2015 rok w wysokości 1.296 tys. zł, zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia RAFAMET S.A. z dnia 31.05.2016 roku w dwóch terminach. Dnia 20.07.2016 roku wypłacono 648 tys. zł (0,15 zł na jedną akcję) oraz 18.11.2016 roku wypłacono 648 tys. zł (0,15 zł na jedną akcję). Na jedną akcję przypadała kwota 0,30 zł. Dywidendą objęto wszystkie akcje Spółki, tj. 4.318.701 szt. akcji według stanu na dzień 30.06.2016 roku. Wszystkie akcje Spółki są akcjami zwykłymi na okaziciela.

Dnia 29.06.2015 r. RAFAMET S.A. wypłacił dywidendę z zysku za 2014 r. w wysokości 431.9 tys. zł, zgodnie z uchwałą Walnego Zgromadzenia RAFAMET S.A. z dnia 02.06.2015 r. Na jedną akcję przypadała kwota 0,10 zł. Dywidendą objęto wszystkie akcje Spółki, tj. 4.318.701 szt. akcji według stanu na dzień 12.06.2015 r. Wszystkie akcje Spółki są akcjami zwykłymi na okaziciela.

Nota 9. PROPOZYCJA PODZIAŁU ZYSKU/ POKRYCIA STRATY Z LAT UBIEGŁYCH

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Zarząd RAFAMET S.A. będzie rekomendować przeznaczenie 50% zysku netto za 2016 r. na dywidendę a pozostałość na kapitał zapasowy. Zwraca się uwagę, iż istnieje ograniczenie wynikające z umowy kredytowej z bankiem PKO BP S.A, o której mowa w nocie nr 34 KREDYTY, zobowiązującej Zarząd Spółki do nerekomendowania WZA wypłaty dywidendy w wysokości przekraczającej 50% zysku netto za rok obrotowy, za który zysk podlega podziałowi.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 10. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Zmiany Rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.-31.12.2016 r.

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na dzień 01.01.2016 r.	690	23 827	67 035	1 213	2 129	2 764	97 658
Zwiększenie w okresie 01.-12.2016 r.	0	126	909		779	2 273	4 087
- zakupy	0	70	646		435	2 273	3 424
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie		56	223		123		402
- środki trwałe poza terenem spółką					221		221
- ujawnione śr. trwałe			40				40
Zmniejszenie w okresie 01.-12.2016 r.		6	391	3	209	402	1 011
- sprzedaż i likwidacja		6	391	3	209		609
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie						402	402
Wartość brutto na dzień 31.12.2016 r.	690	23 947	67 553	1 210	2 699	4 635	100 734
Umorzenie na dzień 01.01.2016 r.	94	3 120	29 096	673	1 484		34 467
Amortyzacja za okres 01.-12.2016 r.		620	4 085	164	203		5 072
Zmniejszenie z tytułu:		2	323	4	209		538
- sprzedaży i likwidacja		2	323	4	209		538
Umorzenie na dzień 31.12.2016 r.	94	3 738	32 858	833	1 478		39 001
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na dzień 01.01.2016 r.							
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na dzień 31.12.2016 r.							
Wartość netto na dzień 31.12.2016 r.	596	20 209	34 695	377	1 221	4 635	61 733

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Zmiany Rzeczowych aktywów trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.-31.12.2015 r.

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość brutto na dzień 01.01.2015 r.	662	9 929	61 301	1 050	1 960	16 708	91 610
Zwiększenie w okresie 01.-12.2015 r.	28	13 898	10 745	240	169	5 155	30 235
- zakupy	28	429	1 715	67	169	5 155	7 563
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie		13 469	5 630				19 099
- leasing finansowy			3 400	173			3 573
Zmniejszenie w okresie 01.-12.2015 r.			5 011	77		19 099	24 187
- sprzedaż i likwidacja			5 011	77			5 088
- przyjęcia ze środków trwałych w budowie						19 099	19 099
Wartość brutto na dzień 31.12.2015 r.	690	23 827	67 035	1 213	2 129	2 764	97 658
Umorzenie na dzień 01.01.2015 r.	95	2 550	26 937	574	1 342		31 498
Amortyzacja za okres 01.-12.2015 r.		570	3 779	158	142		4 649
Zmniejszenie z tytułu:	1	0	1 620	59	0		1 680
- sprzedaży i likwidacja	1	0	1 620	59	0		1 680
Umorzenie na dzień 31.12.2015 r.	94	3 120	29 096	673	1 484		34 467
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na dzień 01.01.2015 r.							
Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości na dzień 31.12.2015 r.							
Wartość netto na dzień 31.12.2015 r.	596	20 707	37 939	540	645	2 764	63 191

W 2015 roku oddano do użytkowania Halę Montażu II, budowę której rozpoczęto w 2014 roku. Hala została przyjęta na stan rzeczowych aktywów trwałych jako budynek. Ustalono okres użytkowania na 40 lat. Nakłady poniesione na inwestycje wyniosły 13.899 tys. zł.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Struktura własności

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE BILANSOWE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA) - wartość netto	Własne	Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	RAZEM
na dzień 31.12.2016 r.	51 175	10 558	61 733
na dzień 31.12.2015 r.	46 349	16 842	63 191

Do największych realizowanych inwestycji w toku należą:

Nazwa zadania	Wartość na 31.12.2016 r.	Wartość na 31.12.2015 r.
Budowa maszyn i urządzeń	4 635	2 745
Budowa fundamentu		
Budowa Hali Montażu II		
Pozostałe środki trwałe w budowie		19
RAZEM	4 635	2 764

W 2016 r. największą realizowaną inwestycją w toku jest budowa wiertarko-frezarki WFA 3-200 CNC na którą nakłady na dzień 31.12.2016 r. wyniosły 3 637 tys. zł, oddanie inwestycji planuje się na rok 2017.

Na dzień 31.12.2016 r. nieruchomości wpisane do ksiąg wieczystych KW 27489, KW 37404, KW 37416, KW 37417, KW 37418 oraz KW 55444 obciążone są hipoteką do sumy 32.400 tys. zł.

W 2015 r. Spółka nabyła w drodze licytacji działkę nr 947/31.

Leasingowane środki trwałe

Środki trwałe	31.12.2016 r.			31.12.2015 r.		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Maszyny i	8 600	1 159	7 441	15 544	2 149	13 395
Środki transportu	321	162	159	574	312	262
Suwnice	3 413	455	2 958	3 413	228	3 185
Razem	12 334	1 776	10 558	19 531	2 689	16 842

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31.12.2016 r. na mocy umów leasingu oraz umów dzierżawy z opcją zakupu zmalała i wynosi 10.558 tys. zł. Zmniejszenie wynika z tytułu wykonania umowy leasingu (wykupu) obrabiarki KCI 600/800N oraz dwóch samochodów osobowych. Przedmioty leasingu zostały wykupione na własność po cenie wykupu. Na dzień 31.12.2015 r. wartość bilansowa środków trwałych leasingowanych wynosiła 16.842 tys. zł.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 11. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

WARTOŚCI NIEMATERIALNE	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
a) koszty prac rozwojowych	947	1 094
b) oprogramowanie, patenty, licencje	204	289
c) dokumentacja	1 551	337
d) znak towarowy	1 134	
Razem	3 836	1 720

W 2016 r. Spółka nabyła znak towarowy POREBA 1798 i prawa do jego wykorzystania na wartość 1.200 tys. zł, jak również dokumentację techniczną związaną z tym znakiem towarowym na 1.250 tys. zł.

W 2015 r. Spółka zwiększyła wartość prac rozwojowych zastosowanych w prototypowych obrabiarkach na wartość 914 tys. zł

Struktura własności

WARTOŚCI NIEMATERIALNE (STRUKTURA WŁASNOŚCIOWA) – wartość netto	Własne	Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	RAZEM
Na dzień 31.12.2016 r.	3 836		3 836
Na dzień 31.12.2015 r.	1 720		1 720

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2016-31.12.2016 r.

Rok zakończony dnia 31.12.2016 r.	Koszty prac rozwojowych	Patenty i licencje	Znak towarowy	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1.01.2016 r.	8 841	1 647		10 488
Nabycia	1 425	2	1 200	2 627
Wytworzenie	203			203
Reklasyfikacja				0
Wartość brutto na dzień 31.12.2016 r.	10 469	1 649	1 200	13 318
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1.01.2016 r.	7 410	1 358		8 768
Odpis amortyzacyjny za okres	561	87	66	714
Reklasyfikacja				
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016 r.	7 971	1 445	66	9 482
Wartość netto na dzień 1.01.2016 r.	1 431	289		1 720
Wartość netto na dzień 31.12.2016 r.	2 498	204	1 134	3 836

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2015-31.12.2015 r.

Rok zakończony dnia 31.12.2015 r.	Koszty prac rozwojowych	Patenty i licencje	Ogółem
Wartość brutto na dzień 1.01.2015 r.	8 163	1 861	10 024
Nabycia	322		322
Wytworzenie	142		142
Reklasyfikacja	214	-214	0
Wartość brutto na dzień 31.12.2015 r.	8 841	1 647	10 488
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 1.01.2015 r.	7 073	1 270	8 343
Odpis amortyzacyjny za okres	337	88	425
Reklasyfikacja	9	-9	0
Umorzenie i odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2015 r.	7 410	1 358	8 768
Wartość netto na dzień 1.01.2015 r.	1 090	591	1 681
Wartość netto na dzień 31.12.2015 r.	1 431	289	1 720

Nota 12. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Nieruchomości inwestycyjne	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Stan na początek okresu	132	137
Zwiększenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	-	-
- zmiana przeznaczenia środków trwałych	-	-
Zmniejszenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	6	5
- amortyzacji bieżącej	6	5
Stan na koniec okresu	126	132
Wartość bilansowa	126	132

Przychody z najmu nieruchomości za 2016 r. wyniosły 28,6 tys. zł. Najemca dodatkowo ponosi koszty za dostarczone media oraz inne usługi świadczone przez wynajmującego w oparciu o złożone zamówienie. Czynniki podlega corocznej waloryzacji wskaźnikiem wzrostu podatku od gruntów i nieruchomości płaconego przez wynajmującego. Koszty konserwacji, bieżące naprawy i remonty zobowiązany jest do ponoszenia zgodnie z umową najemca.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 13. UDZIAŁY W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH I WSPÓLKONTROLOWANYCH

Zmiana stanu udziałów w jednostkach zależnych	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Stan na początek okresu	16 704	16 704
Zwiększenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	-	-
- podwyższenie kapitału		
- nabycie udziałów	200	
Zmniejszenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	-	-
Stan na koniec okresu	16 904	16 704

Udziały w jednostkach zależnych (struktura walutowa)	31.12.2016	31.12.2015
a) w walucie polskiej	16 903	16 703
b) w walutach obcych	1	1
RAZEM	16 904	16 704

W 2016 r. Spółka objęła 400 równych i niepodzielonych udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy nowo utworzonej spółki Poręba 1798 Machine Tools –Sp. z o.o. na łączną wartość 200 tys. zł.

W 2015 r. Spółka nie zwiększyła posiadanych udziałów w jednostkach zależnych.

RAFAMET S.A. posiada 50% udziałów w firmie OOO „Stanrus-RAFAMET” z siedziba w Moskwie. Wartość opłaconych w 2012 r. udziałów wynosi 5 tys. rubli. Spółka ta została powołana dla uczestnictwa w przetargach handlowych i pełni funkcje pośrednika handlowego.

Inwestycje w jednostkach zależnych na dzień 31.12.2016 r.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	16 350	
RAFAMET SERVICE & TRADE sp. z o. o. Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	353	
PORĘBA 1798 Machine Tools – sp. z o. o. Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	200	
OOO STNARUS RAFAMET w Moskwie	1	

Z uwagi na funkcjonowanie w obrocie gospodarczym firmy, która w swojej nazwie miała nazwę „Poręba”, a w przedmiocie działalności miała produkcję i dystrybucję obrabiarek marki Poręba 1798, Emitent w sierpniu 2016r. wniósł pozew przeciwko firmie Poręba Machine Tool sp. z o.o. w Gliwicach o wykreślenie nazwy spółki z rejestru sądowego z uwagi na nabycie przez RAFAMET S.A. od Syndyka upadłej Fabryki Urządzeń Mechanicznych PORĘBA Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Porębie wyłącznych praw do znaku towarowego „Poręba 1798”. W odpowiedzi na powyższe firma Poręba Machine Tool sp. z o.o. wniosła sprzeciw przeciwko rejestracji przez RAFAMET S.A. firmy Poręba 1798 Machine Tools sp. z o.o. Aktualnie sprawy są w toku, prowadzone są przez Sąd Rejonowy Wydział X Gospodarczy KRS w Gliwicach.

Niezależnie od powyższego RAFAMET S.A. w miesiącu maju 2016 r. wniósł przeciwko firmie Poręba Machine Tool sp. z o.o. w Gliwicach pozew o zaniechanie niedozwolonych działań i usunięcia ich skutków, o ochronę prawa ochronnego na znak towarowy oraz o ochronę majątkowych praw autorskich. Pozew złożony został do Sądu

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Okręgowego w Gliwicach, Wydział X Gospodarczy i dotyczył bezprawnego używania przez firmę Poręba Machine Tool sp. z o.o. w Gliwicach dokumentacji technicznej maszyn i znaku towarowego „Poręba 1798”, zakupionych przez RAFAMET S.A. od Syndyka upadłej Fabryki Urządzeń Mechanicznych POREBA Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Porębie.

Inwestycje w jednostkach zależnych na dzień 31.12.2015 r.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość
Zespół Odlewni „RAFAMET” sp. z o.o. Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	16 350	
„RAFAMET – TRADING” sp. z o. o. Kuźnia Raciborska, ul. Staszica 1	353	
OOO STNARUS RAFAMET w Moskwie	1	

Nota 14. AKTYWA FINANSOWE

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Na dzień 31.12.2016 r. i na dzień 31.12.2015 r. spółka posiada następujące aktywa przeznaczone do sprzedaży:

Lp.	Stan na	Nazwa i siedziba Jednostki pozostałej	Wartość wg cen nabycia udziałów/ akcji	Trwała utrata wartości	Wartość bilansowa udziałów/ Akcji	% udziału w kapitale jednostki	% głosów w organie stanowiącym Spółki
I	31.12.2016 r.	x	260	-260	0	x	x
1		Mex-Holding w likwidacji sp. z o.o. Warszawa, ul. Mokotowska 49	0	0	0,00	0,05	0,05
2		Huta Jedność S.A. w likwidacji Siemianowice Śl. ul. Stycznia 1	104	-104	0,00	0,38	0,38
3		Len S.A. w likwidacji Kamienna Góra, ul. Nadrzeczna 1a	156	-156	0,00	0,30	0,30
II	31.12.2015 r.	x	260	-260	0	x	x
1		Mex-Holding w likwidacji sp. z o.o. Warszawa, ul. Mokotowska 49	0	0	0,00	0,05	0,05
2		Huta Jedność S.A. w likwidacji Siemianowice Śl. ul. Stycznia 1	104	-104	0,00	0,38	0,38
3		Len S.A. w likwidacji Kamienna Góra, ul. Nadrzeczna 1a	156	-156	0,00	0,30	0,30

Akcje w/w spółek nie są notowane na giełdzie. Odpisy aktualizujące tworzy się w pełnej wysokości, w oparciu o uzyskaną informację o negatywnych wynikach finansowych tych spółek.

W 2016 r. oraz w poprzednim roku nie nabyto ani nie sprzedano posiadanych akcji i udziałów.

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

Na dzień 31.12.2016 r. oraz na dzień 31.12.2015 r. nie wystąpiły aktywa finansowe przeznaczone do obrotu.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 15. POŻYCZKI UDZIELONE

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Pożyczki udzielone razem	2 157	3 326
Suma pożyczek, w tym:	2 157	3 326
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe	2 157	3 326

Pożyczki udzielone spółce zależnej Zespół Odlewni „RAFAMET” sp. z o.o.

W 2016 r. RAFAMET S.A. udzielił pożyczek spółce zależnej Odlewni „RAFAMET” sp. z o.o. ogółem na wartość 8.141 tys. zł. Otrzymano spłatę pożyczek na wartość 9.310 tys. zł.

Wykaz udzielonych pożyczek spółce zależnej w okresie 01.-12.2016 r.:

Data udzielenia pożyczki	Kwota pożyczki	Efektywna stopa procentowa [%]	Termin spłaty pożyczki
12.01.2016 r.	584,4	WIBOR 1M+marża	30.06.2016
19.01.2016 r.	55,9	WIBOR 1M+marża	31.07.2016
21.01.2016 r.	94,2	WIBOR 1M+marża	31.07.2016
27.01.2016 r.	205,8	WIBOR 1M+marża	31.08.2016
03.02.2016 r.	96,6	WIBOR 1M+marża	31.07.2016
11.02.2016 r.	100,9	WIBOR 1M+marża	31.07.2016
18.02.2016 r.	102,7	WIBOR 1M+marża	31.07.2016
25.02.2016 r.	86,6	WIBOR 1M+marża	31.07.2016
07.03.2016 r.	103,0	WIBOR 1M+marża	31.07.2016
08.03.2016 r.	189,2	WIBOR 1M+marża	30.09.2016
16.03.2016 r.	245,3	WIBOR 1M+marża	31.08.2016
22.03.2016 r.	223,4	WIBOR 1M+marża	31.08.2016
31.03.2016 r.	246,9	WIBOR 1M+marża	31.08.2016
19.04.2016 r.	234,2	WIBOR 1M+marża	30.09.2016
26.04.2016 r.	424,8	WIBOR 1M+marża	30.09.2016
05.05.2016 r.	110,6	WIBOR 1M+marża	30.09.2016
09.05.2016 r.	138,5	WIBOR 1M+marża	30.09.2016
17.05.2016 r.	269,9	WIBOR 1M+marża	30.09.2016
24.05.2016 r.	112,0	WIBOR 1M+marża	31.10.2016

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

31.05.2016 r.	166,4	WIBOR 1M+marża	31.10.2016
02.06.2016 r.	120,5	WIBOR 1M+marża	31.10.2016
07.06.2016 r.	70,5	WIBOR 1M+marża	31.10.2016
14.06.2016 r.	173,2	WIBOR 1M+marża	31.10.2016
23.06.2016 r.	114,5	WIBOR 1M+marża	30.11.2016
29.06.2016 r.	84,1	WIBOR 1M+marża	31.10.2016
05.07.2016 r.	276,5	WIBOR 1M+marża	30.11.2016
19.07.2016 r.	166,6	WIBOR 1M+marża	30.11.2016
26.07.2016 r.	221,1	WIBOR 1M+marża	30.11.2016
28.07.2016 r.	109,7	WIBOR 1M+marża	31.12.2016
02.08.2016 r.	352,6	WIBOR 1M+marża	31.01.2017
10.08.2016 r.	81,2	WIBOR 1M+marża	31.01.2017
18.08.2016 r.	107,3	WIBOR 1M+marża	28.02.2017
22.08.2016 r.	308,1	WIBOR 1M+marża	28.02.2017
08.09.2016 r.	120,7	WIBOR 1M+marża	28.02.2017
14.09.2016 r.	219,2	WIBOR 1M+marża	31.05.2017
29.09.2016 r.	295,2	WIBOR 1M+marża	28.02.2017
05.10.2016 r.	222,0	WIBOR 1M+marża	31.07.2017
11.10.2016 r.	209,1	WIBOR 1M+marża	31.01.2017
24.10.2016 r.	152,3	WIBOR 1M+marża	31.05.2017
04.11.2016 r.	295,4	WIBOR 1M+marża	31.07.2017
15.11.2016 r.	84,7	WIBOR 1M+marża	31.07.2017
24.11.2016 r.	128,3	WIBOR 1M+marża	30.06.2017
06.12.2016 r.	280,1	WIBOR 1M+marża	31.03.2017
08.12.2016 r.	156,8	WIBOR 1M+marża	31.07.2017
RAZEM	8 141,0		

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

W 2016 r. nie udzielono zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim.

Nota 16. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Należności długoterminowe	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Należności z tytułu nabycia wierzytelności		
Pozostałe należności zasądzone i zgłoszone	352	352
RAZEM należności długoterminowe brutto	352	352
Odpisy aktualizujące wartość należności	352	352
RAZEM należności długoterminowe netto	-	-

Należności z tytułu nabycia wierzytelności obejmowały zakupione od funduszu inwestycyjnego należności Dąbrowskiej Fabryki Obrabiarek „PONAR DEFUM” w Dąbrowie Górniczej, objętych wpisem hipotecznym na majątku dłużnika. Zgodnie z otrzymanym nakazem zapłaty z dnia 19.04.2012 r. wartość wierzytelności wynosiła 1.038 tys. zł. Na należności został utworzony odpis aktualizujący. W 2015 r. Spółka wykorzystał utworzony w latach ubiegłych odpis aktualizujący z uwagi na wykreślenie Spółki z rejestru przedsiębiorstw państwowych. Zaspokojenie wierzytelności w przyszłości spowoduje dodatkowy przychód Spółki.

Należności z tytułu upadłości likwidacyjnej w wysokości 352 tys. zł obejmują:

- Należności od FUM Poręba w wysokości 263 tys. zł. W związku z ogłoszeniem upadłości likwidacyjnej majątku FUM Poręba z dnia 29.05.2015 r. w/w należności zostały zgłoszone do Sądu Rejonowego w Częstochowie. Na należności utworzono w 100% odpis aktualizujący wartość.
- Należności od Fablok Chrzanów w wysokości 89 tys. zł. W związku z postępowaniem upadłościowym należności objęto w 100% odpisem aktualizującym.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności długoterminowych

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Stan odpisów aktualizujących wartość należności długoterminowych na początek okresu	352	1 130
Zwiększenia, w tym:	-	313
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	313
Zmniejszenia w tym:		1 091
wykorzystanie odpisów aktualizujących		1 041
rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności		50
Stan odpisów aktualizujących wartość należności długoterminowych na koniec okresu	352	352

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 17. POZOSTAŁE AKTYWA TRWAŁE

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Rozliczenia międzyokresowe, w tym:	32	28
Ubezpieczenie suwnic	31	25
Opłaty serwisowe	1	3
Suma długoterminowych rozliczeń międzyokresowych	32	28

Nota 18. ZAPASY

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Zapasy	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Materiały	1 892	2 178
Półprodukty i produkty w toku	5 880	5 879
Towary		511
Zapasy ogółem, w tym:	7 772	8 568
- wartość bilansowa zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	-	-

Zarówno w 2016 r. jak i w 2015 r. Spółka nie tworzyła odpisów aktualizujących wartość zapasów.

Spółka dokonuje oceny przydatności zapasów w sposób regularny. Odpis aktualizujący wartość zapasów, dokonuje się poprzez doprowadzenie wartości tych zapasów do ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy, zapewniający ich upłynnienie po obniżonej wartości.

Nota 19. NALEŻNOŚCI HANDLOWE

Należności handlowe	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
od jednostek powiązanych	2 283	1 415
od pozostałych jednostek	21 875	8 345
Należności z tytułu dostaw i usług brutto:	24 158	9 760
odpisy aktualizujące wartość należności	96	458
Należności z tytułu dostaw i usług netto	24 062	9 302

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Z wybranymi kontrahentami Spółka ustala termin spłaty należności indywidualnie w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych

	2016 r.	2015 r.
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	458	1 273
Zwiększenia, w tym:	13	852
dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	13	852
Zmniejszenia w tym:	375	1 667
wykorzystanie odpisów aktualizujących	143	73
rozwiązanie odpisów aktualizujących	232	1 594
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na koniec okresu	96	458

W 2016 r. Spółka nie utworzyła nowych odpisów na należności. Zwiększenie wynika z wyceny salda należności walutowej na którą odpis był utworzony 2015 roku.

Rozwiązano natomiast odpisy na należności z tytułu dostaw od odbiorcy tj. Nigerian Railway Corporation – 92tys. zł, Yapi Merkezi Insaat Ve Sanayi Turcja 48 tys. zł , PBG Africa PTY Ltd RPA – 38 tys. zł z tytułu otrzymanej zapłaty, oraz odsetki naliczone od należności przeterminowanych zapłacone w okresie - 50 tys. zł, natomiast wykorzystano kwotę 143 tys. zł z tytułu umorzenia.

W 2015 r. Spółka utworzyła między innymi następujące odpisy na należności:

- w związku ogłoszeniem upadłości obejmującej likwidację majątku Poręba sp. z o.o. utworzono odpis na należności główne i odsetkowe w części nie zabezpieczonej zastawem majątkowym w kwocie 263 tys. zł.,
- przeterminowane od kontrahenta z Nigerii na wartość 173 tys. zł.,
- z tytułu naliczonych odsetek od należności handlowych 195 tys. zł..

Rozwiązano natomiast przede wszystkim odpisy na następujące należności:

- należności z tytułu dostaw od odbiorcy z Litwy na 862 tys. zł w związku z otrzymaną zapłatą,
- odsetki naliczone od należności przeterminowanych zapłacone w okresie 476 tys. zł.

Należności handlowe o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
0-90	13 514	7 737
90-180	5 799	
180-360	214	
powyżej 360		
Przeterminowane brutto	4 631	2 023
Należności z tytułu dostaw i usług brutto	24 158	9 760
odpis aktualizujący wartość należności	96	458
Należności z tytułu dostaw i usług netto	24 062	9 302

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Przeterminowane należności handlowe

	do 90 dni	91 - 180	181 - 360	pow. 360	RAZEM
31.12.2016 r.					
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług brutto	1 156	1 069	2 267	139	4 631
odpisy aktualizujące wartość należności		93		3	96
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług netto	1 156	976	2 267	136	4 535
31.12.2015 r.					
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług brutto	511	1 001	219	292	2 023
odpisy aktualizujące wartość należności		69	183	3	255
Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług netto	511	932	36	289	1 768

Należności przeterminowane, ale nie uznane za nieściągalne nie objęto odpisem.

Nota 20. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU KONTRAKTÓW

Należności z tytułu kontraktów	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
od jednostek powiązanych	1 032	7 919
od pozostałych jednostek	50 996	37 549
Należności z tytułu kontraktów brutto:	52 028	45 468
odpisy aktualizujące wartość należności		
Należności z tytułu kontraktów netto	52 028	45 468

Nota 21. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
należności pozostałe od jednostek powiązanych	18	127
- inne		
- z tytułu cesji		
- z tytułu zaliczek	18	127
należności pozostałe od jednostek innych	4 280	2 555
należności z tytułu podatków, ceł i ubezpieczeń	2 902	1 103
zaliczki na dostawy	811	783
pozostałe należności*	567	669
Pozostałe należności (brutto)	4 298	2 682
odpisy aktualizujące należności	0	17
Pozostałe należności (netto)	4 298	2 665

*pozostałe należności na dzień 31.12.2016 wynoszą 561 tys. zł i stanowią głównie wartość wpłaconych wadium wynoszących 378 tys. zł.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Na dzień 31.12.2015 r. pozostałe należności wynoszą 669 tys. zł i również obejmuje głównie wartość wpłaconych wadium wynoszących 527 tys. zł.

Struktura walutowa należności krótkoterminowych

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
w walucie polskiej	60 096	13 807
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	20 388	44 101
waluta – EUR	3 003	9 662
przeliczone na PLN	12 872	39 871
waluta – USD	75	373
przeliczone na PLN	306	1 410
waluta – CZK	45 177	
przeliczone na PLN	7 210	
waluta – AUD		986
pozostałe waluty przeliczone na PLN		2 820
Należności krótkoterminowe brutto	80 484	57 909

Nota 22. POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE

Na dzień 31.12.2016 r. i 31.12.2015r. Spółka nie posiadała pozostałych aktywów finansowych, w tym nie była stroną otwartych kontraktów walutowych.

Nota 23. KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:		
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	68	65
Oplaty serwisowe, wdrożenie programu, opłaty internetowe	13	61
Modele rozliczane w czasie		
Pozostałe	7	16
Suma krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych	88	142

Nota 24. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Środki pieniężne w banku i w kasie	1 305	1 074
Lokaty krótkoterminowe		
RAZEM	1 305	1 074

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31.12. 2016 r. wynosi 1 305 tys. zł. (31.12.2015 r.: 1.074 tys. zł).

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Struktura walutowa środków pieniężnych

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
w walucie polskiej	158	400
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	1 147	674
waluta – EUR	227	141
przeliczone na PLN	973	582
waluta – USD	40	24
przeliczone na PLN	162	92
pozostałe waluty przeliczone na PLN	12	

Nota 25. PRZYCZYNY WYSTĘPOWANIA RÓŻNIC POMIĘDZY ZMIANAMI WYNIKAJĄCYMI ZE SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ ORAZ ZMIANAMI WYNIKAJĄCYMI ZE SPRAWOZDANIA Z PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH

	rok zakończony 31.12.2016 r.	rok zakończony 31.12.2015 r.
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów	16 573	2 029
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	346	-628
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz wyceny instrumentów finansowych	2 297	556
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	-609	
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych/ rachunku przepływów pieniężnych	18 607	1 957
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych	-1 475	-144
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne odniesiona bezpośrednio na kapitał	162	215
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych/ rachunku przepływów pieniężnych	-1 315	71

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 26. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Na dzień 31.12.2016 r. oraz 31.12. 2015 r., Spółka nie posiadała aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Nota 27. AKTYWA WARUNKOWE

Na dzień 31.12.2016 r. oraz 31.12.2015 r. Spółka nie posiadała istotnych aktywów warunkowych.

Nota 28. KAPITAŁ ZAKŁADOWY

Seria/emisja Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania	Liczba akcji w szt.	Wartość jednostkowa w zł.	Wartość Serii/emisji wg wartości nominalnej w tys. zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
A,B,C,D/ zwykle na okaziciela	brak	1 363 290	10	13 633	Wpłata	01.07.1992
E/ zwykle na okaziciela	brak	76 277	10	763	Wpłata	21.07.1994
F/ zwykle na okaziciela	brak	2 879 134	10	28 791	Wpłata	21.12.2007
Razem liczba sztuk akcji		4 318 701				
Razem kapitał zakładowy				43 187		

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału. W trakcie bieżącego i poprzedniego roku obrotowego nie było zmian w kapitale zakładowym Spółki. Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 10,00 PLN i zostały w pełni opłacone.

Nota 29. KAPITAŁ ZAPASOWY

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Kapitał zapasowy utworzony ponad wymaganą ustawowo minimalną wartość	20 055	19 751
Ustawowo wymagana wartość	14 396	14 396
Z podziału zysku za rok poprzedni		304
RAZEM	34 451	34 451

Nota 30. NADWYŻKA ZE SPRZEDAŻY AKCJI POWYŻEJ CENY NOMINALNEJ

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Nadwyżka wartości emisyjnej akcji powyżej ceny nominalnej	13 034	13 034
RAZEM	13 034	13 034

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej została utworzona w 2007 r. z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 14 396 tys. zł, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 1 362 tys. zł.

Zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych kapitał ten nie podlega wypłacie w formie dywidendy dla Akcjonariuszy.

Nota 31. KAPITAŁ Z AKTUALIZACJI WYCENY

Na dzień 31.12.2015 r. oraz 31.12.2016 r. Spółka nie posiadała kapitału z aktualizacji wyceny.

Nota 32. NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY ORAZ ZYSKI/STRATY AKTUARIALNE

Na dzień 31.12.2016 r. nie wystąpił niepodzielony wynik finansowy. Straty aktuarialne wyniosły 920 tys. zł z uwzględnieniem podatku odroczonego.

Na dzień 31.12.2015 r. wystąpiła niepokryta strata finansowa w wysokości 652 tys. zł oraz straty aktuarialne z uwzględnieniem wpływu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 789 tys. zł.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego. O użyciu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień 31.12.2016 r. poza powyższym oraz jak wskazano w nocie 30, nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

Nota 33. WARTOŚĆ KSIĘGOWA I ROZWODNIONA WARTOŚĆ KSIĘGOWA NA JEDNĄ AKCJĘ.

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Działalność kontynuowana

Wyliczenie zysku (straty) netto na jedną akcję przypadający na akcjonariuszy Spółki zostało oparte na następujących informacjach:

Wyliczenie zysku/ straty na jedną akcję zostało oparte na następujących informacjach:	Okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2016	Okres 12 miesięcy zakończony 31.12.2015
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	2 686	2 016
Zysk (strata) na działalności zaniechanej		
Zysk (strata) wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego i rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	2 686	2 016

Liczba wyemitowanych akcji

	2016	2015
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku (rozwodnionego zysku) na jedną akcję w szt.	4 318 701	4 318 701
Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)	0,62	0,47
Rozwodniony Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)	0,62	0,47

Na dzień 31.12.2016 r. oraz 31.12.2015 r. w Spółce nie występują instrumenty rozwadniające.

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 34. KREDYTY

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Kredyty w rachunku bieżącym	9 338	4 493
Kredyt inwestycyjny	10 400	12 000
Suma kredytów i pożyczek, w tym:	19 738	16 493
- długoterminowe	8 000	10 200
- krótkoterminowe	11 738	6 293

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Płatne na żądanie lub w okresie do 1 roku	11 738	6 293
W okresie od 1 do 5 lat	8 000	10 200
Powyżej 5 lat	-	-
Suma kredytów i pożyczek	19 738	16 493

Na dzień 31.12.2016 r. Spółka posiada zadłużenie z tytułu kredytu inwestycyjnego w wysokości 10.400 tys. zł na budowę hali oraz kredyty w rachunku bieżącym na kwotę 9.338 tys. zł.

Na dzień 31.12.2015 r. Spółka posiadała zadłużenie z tytułu kredytu inwestycyjnego w wysokości 12.000 tys. zł na budowę hali.

Dnia 05.04.2016 r. Emitent zawarł umowę o współpracy z limitem w wysokości 5.000 tys. zł z mBank S.A.

W ramach tej umowy w okresie do dnia 31.03.2017 r. Spółka może skorzystać z :

- gwarancji bankowych do kwoty 5.000 tys. zł,
- kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 1.000 tys. zł,
- kredytu obrotowego odnawialnego do kwoty 1.500 tys. zł.

Umowa została zawarta na warunkach finansowych WIBOR 1M + marża banku. Prowizje od kredytu zostały ustalone w oparciu o ceny rynkowe.

Zabezpieczenie spłaty kredytu stanowią m.in.:

- weksel in blanco wraz deklaracją wekslową Emitenta,
- cesja wierzytelności z kontraktu.

Dnia 26.07.2016 r. Emitent rozwiązał umowę o współpracy z limitem w wysokości 5.000 tys. zł z mBank S.A., jednocześnie w tym samym dniu zawarł dwie umowy:

A/ kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 2.000 tys. zł z terminem spłaty do dnia 25.07.2017 r.

- umowa została zawarta na warunkach finansowych WIBOR 1M + marża banku,
- prowizje od kredytu zostały ustalone w oparciu o ceny rynkowe,
- zabezpieczenie spłaty kredytu stanowią m.in.: weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową Emitenta oraz cesja wierzytelności z kontraktu.

B/ kredytu obrotowego do kwoty 1.500 tys. zł z terminem spłaty do dnia 31.05.2017 r.,

- umowa została zawarta na warunkach finansowych WIBOR 1M + marża banku,
- prowizje od kredytu zostały ustalone w oparciu o ceny rynkowe,
- zabezpieczenie spłaty kredytu stanowi weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową Emitenta.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2016 r.

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/limitu kredytowego wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
PKO BP S.A - kredyt inwestycyjny	12 000	10 400	WIBOR 3M+ marża	20.03.2021 r.	Hipoteka i cesja z ubezpieczenia oraz weksel in blanco
PKO BP S.A - limit kredytowy w rachunku bieżącym	15 000	7 329	WIBOR 1M+ marża	15.02.2017 r.	Hipoteka i cesja z ubezpieczenia
m Bank- limit kredytowy w rachunku bieżącym	2 000	909	WIBOR O/N + marża	25.07.2017 r.	Cesja należności z kontraktów oraz weksel in blanco
m Bank – kredyt obrotowy	1 500	1 100	WIBOR 1M+ marża	31.05.2017 r.	Cesja należności z kontraktów oraz weksel in blanco

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2015 r.

Nazwa banku /pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/limitu kredytowego wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
PKO BP S.A - kredyt inwestycyjny	12 000	12 000	WIBOR 3M+ marża	20.03.2021 r.	Hipoteka i cesja z ubezpieczenia
PKO BP S.A - limit kredytowy w rachunku bieżącym	15 000	4 493	WIBOR 1M+ marża	15.02.2017 r.	Hipoteka i cesja z ubezpieczenia

Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Na dzień 31.12.2016 r. oraz 31.12.2015 r., kredyt w rachunku bieżącym, kredyt obrotowy oraz kredyt inwestycyjny były zaciągnięte w całości w walucie polskiej.

Warunki wynikające z umowy o kredyt inwestycyjny z dnia 21.03.2014 r. (COVENANTS)

Zgodnie z aneksem do umowy kredytu inwestycyjnego z dnia 21.08.2015 r., RAFAMET S.A. był zobowiązany do :

- a) Przeprowadzania średniomiesięcznych obrotów w walucie polskiej lub w walucie wymiennej, za pośrednictwem rachunków PKO BP SA, w wysokości nie niższej niż 50% wartości przychodów rocznych. Weryfikacja tego wskaźnika następuje kwartalnie.
- b) Realizacji transakcji wymiany walutowej oraz transakcji zabezpieczających za pośrednictwem PKO BP SA. Weryfikacja tego wskaźnika następuje co pół roku.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

- c) Utrzymywania wskaźnika Pokrycia Obsługi Długu, wyznaczonego jako stosunek sumy zysku netto, amortyzacji i odsetek w stosunku do sumy płatności odsetkowej i kapitałowej (spłaty kapitału wynikające z umów kredytowych), na poziomie nie niższym niż 1,2, w całym okresie kredytowania. Weryfikacja tego wskaźnika następuje kwartalnie.
- d) Utrzymania wskaźnika Dług netto/EBITDA, liczonego jako stosunek zadłużenia finansowego netto (zadłużenie z tytułu kredytów, pożyczek, wyemitowanych instrumentów dłużnych, leasingu finansowego, bieżącej raty leasingu operacyjnego, bez zobowiązań z tytułu wyceny transakcji walutowych, pomniejszone o stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów) do EBITDA, na poziomie nie wyższym niż 3,5x. Weryfikacja tego wskaźnika następuje rocznie.

W przypadku niedotrzymania wymienionych warunków umowy marża banku zostanie podwyższona o 1,0 pkt procentowy od kolejnego okresu obrachunkowego. Ponadto w przypadku nie niespełnienia warunków podanych w pkt c i/lub d, Bank ma prawo żądać dodatkowych zabezpieczeń lub może wypowiedzieć umowę. Wykonanie zobowiązania w kolejnym okresie po podwyższeniu marży powoduje, że Bank obniży marżę do poziomu obowiązującego w umowie.

Na dzień 31.12.2016 r. Spółka wypełnia postanowienia umów kredytowych.

Na dzień 31.12.2015 r. Spółka wypełnia postanowienia umów kredytowych.

Warunki wynikające z umowy o kredyt w ramach linii wielocelowej z dnia 17.02.2010 r. z późn. zm. (COVENANTS).

Z datą 21.08.2015 r. podpisano aneks do umowy o kredyt w ramach linii wielocelowej z dnia 17.02.2010 r. Zgodnie z aneksem do umowy RAFAMET S.A. był zobowiązany do :

- a) Przeprowadzania średniomiesięcznych obrotów w walucie polskiej lub w walucie wymiennej, za pośrednictwem rachunków PKO BP SA, w wysokości nie niższej niż 50% wartości przychodów rocznych. Weryfikacja tego wskaźnika miała następować kwartalnie.
- b) Realizacji transakcji wymiany walutowej oraz transakcji zabezpieczających za pośrednictwem PKO BP SA na poziomie nie niższym niż 50% łącznej wartości transakcji walutowych przeprowadzonych. Weryfikacja tego wskaźnika miała następować co pół roku.
- c) Utrzymywania w okresie kredytowania wskaźnika Dług netto/EBITDA, liczonego jako stosunek zadłużenia finansowego netto (zadłużenie z tytułu kredytów, pożyczek, wyemitowanych instrumentów dłużnych, leasingu finansowego, bieżącej raty leasingu operacyjnego, bez zobowiązań z tytułu wyceny transakcji walutowych, pomniejszone o stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów) do EBITDA (zysk z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację), na poziomie nie wyższym niż 3,5x. Wskaźnik będzie weryfikowany rocznie na podstawie danych jednostkowych.

W przypadku niedotrzymania wymienionych warunków umowy podanych w pkt a, b, i c marża banku miała zostać podwyższona o 1,0 pkt procentowy od kolejnego okresu obrachunkowego. Wykonanie zobowiązania w kolejnym okresie po podwyższeniu marży powodowałaby, że Bank obniży marżę do poziomu obowiązującego w umowie. Ponadto w przypadku pogorszenia się w ocenie PKO BP SA sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy Bank ma prawo żądać dodatkowego zabezpieczenia wierzytelności.

PKO BP SA ma prawo wypowiedzieć Umowę w przypadku:

- a) Planowane do wypłaty kwoty zysku netto przypadające w okresie realizacji kredytu stanowią zagrożenia terminowości spłaty zobowiązania wobec PKO BP SA.
- b) Wysokość faktycznie dokonanej wypłaty zysku spowoduje zagrożenie terminowości spłaty zobowiązań wobec PKO BP SA.

Zgodnie z zapisami umowy kredytowej w przypadku naruszenia umowy kredytowej bank ma prawo żądania spłaty jakiegokolwiek zadłużenia przed pierwotnie ustalonym w Umowie terminem..

Na dzień 31.12.2016 r. Spółka wypełnia postanowienia umowy kredytowej.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 35. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Ogólne warunki leasingu

Spółka użytkuje część maszyn, urządzeń oraz środków transportu w ramach leasingu finansowego a dodatkowo –w ramach leasingu operacyjnego. Średni okres obowiązywania umowy leasingu wynosi 5 lat za wyjątkiem poz. 4 gdzie podpisano umowę leasingu na 3 lata. Z postanowień zawartych umów nie wynikają dodatkowe ograniczenia.

Umowy leasingu według stanu na dzień 31.12.2016 r.:

L.p.	Data zawarcia umowy	Strona umowy	Przedmiot umowy	Warunki finansowe leasingu (stopa finansowa)	Istotne warunki umowy
1.	10.12.2013 r.	Mercedes - Benz Leasing Polska sp. z o.o. Warszawa	samochód osobowy	WIBOR 1R + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup oraz rozłożenie na raty wartości końcowej
2.	09.05.2013 r.	Millenium Leasing sp. z o.o. Warszawa	tokarka karuzelowa KCI 250/320N	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
3.	26.11.2014 r.	m Leasing sp. z o.o. Warszawa	4 suwnice z oprzyrządowaniem	EURIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
4.	07.09.2015 r.	Volkswagen Leasing sp. z o.o. Warszawa	2 samochody osobowe	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza po zakończeniu wykup
5.	10.12.2015 r.	m Leasing sp. z o.o. Warszawa	centrum frezarskie Multitec	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza po zakończeniu wykup

W 2016 r. Spółka nie zawarła żadnej umowy leasingowej.

W 2016 r. zakończyła się umowa leasingu zwrotnego tokarki karuzelowej frezarek KCI 600/800N oraz dwóch samochodów . Przedmioty leasingu zostały wykupione na własność po cenie wykupu.

Umowy leasingu według stanu na dzień 31.12.2015 r.:

L.p.	Data zawarcia umowy	Strona umowy	Przedmiot umowy	Warunki finansowe leasingu (stopa finansowa)	Istotne warunki umowy
1.	18.02.2011 r.	Bawag Leasing & FLEET sp. z o.o. Warszawa	tokarka karuzelowa KCI 600/800N	WIBOR 3M + marża	Warunków przedłużenia brak, po zakończeniu umowy ustalono prawo pierwokupu
2.	19.04.2011 r.	Bawag Leasing & FLEET sp. z o.o. Warszawa	2 samochody osobowe	WIBOR 1M + marża	Warunków przedłużenia brak, po zakończeniu umowy ustalono prawo pierwokupu
3.	10.12.2013 r.	Mercedes - Benz Leasing Polska sp. z o.o. Warszawa	samochód osobowy	WIBOR 1R + marża	Warunków przedłużenia brak, umowa dopuszcza po jej zakończeniu wykup oraz rozłożenie na raty wartości końcowej
4.	09.05.2013 r.	Millenium Leasing sp. z o.o. Warszawa	tokarka karuzelowa KCI 250/320N	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup
5.	26.11.2014 r.	m Leasing sp. z o.o. Warszawa	4 suwnice z oprzyrządowaniem	EURIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza jej wydłużenie a po zakończeniu wykup

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

6.	07.09.2015 r.	Volkswagen Leasing sp. z o.o. Warszawa	2 samochody osobowe	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza po zakończeniu wykup
7.	10.12.2015 r.	m Leasing sp. z o.o. Warszawa	centrum frezarskie Multitec	WIBOR 1M + marża	Umowa dopuszcza po zakończeniu wykup

W 2015 r. podpisano dwie nowe umowy leasingu: umowa leasingu zwrotnego na obrabiarkę oraz umowa leasingu na samochody.

Wszystkie wymienione w tabeli umowy leasingu Emitent realizuje prawidłowo, zgodnie z zaciągniętymi zobowiązaniami. Wszystkie dotychczasowe raty zostały spłacone w terminie.

Zobowiązania z tytułu leasingu

Na dzień 31.12. 2016 r. oraz na dzień 31.12. 2015 r. przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów przedstawiają się następująco:

	Minimalne opłaty leasingowe	Minimalne opłaty leasingowe	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych
	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Zobowiązania, z tytułu leasingu finansowego, wymagalne w ciągu:				
w ciągu jednego roku	2 362	2 626	2 205	2 437
od 1 do 5 lat	4 106	6 256	3 965	6 030
powyżej 5 lat	-	-		
RAZEM	6 468	8 882	6 170	8 467
Pomniejszone o koszty finansowe	298	415	-	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	6 170	8 467		

Przedmioty leasingu na dzień 31.12.2016 r.

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów				Razem
	Oprogramowanie komputerowe	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	
2 obrabiarki		7 441			7 441
3 samochodów			159		159
4 suwnice		2 958			2 958
Wartość bilansowa netto przedmiotów leasingu		10 399	159	-	10 558

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Przedmioty leasingu na dzień 31.12.2015 r.

Wyszczególnienie	W odniesieniu do grup aktywów				Razem
	Oprogramowanie komputerowe	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	
3 obrabiarki		13 395			13 395
5 samochodów			262		262
4 suwnice		3 185			3 185
Wartość bilansowa netto przedmiotów leasingu		16 580	262	-	16 842

Nota 36. INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Pozycja obejmuje zatrzymaną płatność wobec wykonawcy oddanej do użytkowania w 2015 r. Hali Montażu II tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Zobowiązania długoterminowe	321	321

Zabezpieczenie zgodnie z umową będzie zwalniane etapowo, tj.:

70% zabezpieczenia po upływie 36 miesięcy od dnia uzyskania pozwolenia na użytkowanie dla Inwestycji co stanowi wartość 225 tys. zł płatne do lutego 2018 r.,

15% zabezpieczenia po upływie 60 miesięcy od dnia uzyskania pozwolenia na użytkowanie dla Inwestycji co stanowi 48 tys. zł płatne do lutego 2020 r.,

15% zabezpieczenia w terminie 120 miesięcy od dnia podpisania Protokołu Końcowego co stanowi 48 tys. zł płatne do lutego 2025 r.

Nota 37. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	16 865	9 388
Wobec jednostek powiązanych	238	70
Wobec jednostek pozostałych	16 627	9 318

Pozostałe zobowiązania

	31.12.2016	31.12.2015
zobowiązania z tytułu opłat środowiskowych	35	30
zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 265	1 099
zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	470	275
zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	609	
pozostałe zobowiązania budżetowe	7	2
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	1 142	1 043

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Pozostałe zobowiązania	214	173
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych	72	418
zaliczki na dostawy	469	804
zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	1 698	537
zaliczki do kontraktów	18 037	8 242
Razem:	24 018	12 623

Struktura walutowa zobowiązań krótkoterminowych bez kredytów

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
w walucie polskiej	17 765	11 439
w walutach obcych wg walut i po przeliczeniu na PLN	23 118	10 572
waluta – EUR	3 864	1 766
przeliczone na PLN	16 976	7 519
waluta – USD	684	908
przeliczone na PLN	2 355	3 029
waluta – AUD	668	
przeliczone na PLN	1 972	
waluta – CZK	10 822	
przeliczone na PLN	1 815	
Pozostałe waluty przeliczone na PLN	-	24
Zobowiązania handlowe i pozostałe, ogółem	40 883	22 011

Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4.03.1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego oraz odpisu dla emerytów i rencistów.

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto.

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Zwiększenie Funduszu z podziału zysku	68	30
Środki pieniężne na rachunkach bankowych i w kasie funduszu socjalnego	76	36
Zobowiązania z tytułu Funduszu	76	36
Saldo po skompensowaniu	-	-
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	414	412

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 38. NAKŁADY INWESTYCYJNE

W 2016 na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych zostały poniesione wydatki w wysokości 6 862 tys. zł. W 2016 r. Spółka nabyła znak towarowy POREBA 1798 i prawa do jego wykorzystania na wartość 1.200 tys. zł, jak również dokumentację techniczną związaną z tym znakiem towarowym na 1.250 tys. zł.

W roku 2016 nastąpiło przeniesienie z Poręby do Kuźni Raciborskiej obrabiarki DIXI 410CNC .

W 2015 r. została oddana do eksploatacji Hala Montażu II. Na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych zostały poniesione wydatki w wysokości 9 171 tys. zł.

W roku 2017 wydatki inwestycyjne wyniosą około 5.000 tys. zł. w tym na zakup , modernizację i kontynuację budowy obrabiarek do własnego parku maszynowego planuje się przeznaczyć 4.050 tys. zł

Nota 39. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Zobowiązanie warunkowe z tytułu:	Stan na 31.12.2016 r.	Stan na 31.12.2015 r.	Zmiana (w tys. zł)
Poręczenie spłaty kredytu spółce zależnej	3 000	10 150	(7 150)
Poręczenie wekslowe do umowy leasingu spółki zależnej	2 000	2 000	-
Poręczenie gwarancji bankowej udzielonej spółce zależnej	1 178	1 357	(179)
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	5 800	6 580	(780)
Zobowiązanie warunkowe wobec dostawcy urządzenia	1 616	1 616	0
Razem zobowiązania warunkowe	13 594	21 703	(8 109)

Poręczenia

Udzielone poręczenia dotyczą spółki zależnej Odlewnia RAFAMET sp. z o.o.

Na dzień 31.12.2016 r. Spółka zmniejszyła zaangażowanie finansowe w spółce zależnej o 7.329 tys. zł w stosunku do dnia 31.12.2015 r.

Dnia 14.07.2016 roku RAFAMET S.A. udzielił poręczenia zobowiązania ODLEWNI RAFAMET Sp. z o.o. wobec PKO BP S.A. z tytułu umowy o udzielenie gwarancji bankowej z dnia 14.07.2016 roku w kwocie 100,9 tys. EUR. Gwarancja bankowa stanowi zabezpieczenie zwrotu zaliczki udzielonej przez kontrahenta zagranicznego w wysokości do kwoty 100,9 tys. EUR ważnej do dnia 31.03.2017 roku.

Do dnia 16.09.2017 roku zostało przedłużone poręczenie kredytu udzielone spółce zależnej zgodnie z aneksem z dnia 16.09.2016 r. do umowy zawartej z Bankiem PKO BP S.A. o kredyt w rachunku bieżącym do wysokości zadłużenia 3.000 tys. zł. Termin spłaty kredytu został ustalony do dnia 16.09.2017 roku.

Dnia 16.05.2016 r. Spółka podpisała z HSBC Bank Polska S.A. aneks do umowy z dnia 14.10.2009 r. o udzielenie linii gwarancyjnej podwyższający kwotę limitu z 4.000 tys. EUR do wysokości 6.000 tys. EUR. Określono termin dostępności limitu na dzień 26.05.2017 r.

Dnia 20.09.2016 r. RAFAMET S.A. podpisał z Firmą ubezpieczeniową Generali Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. aneks nr 1 do umowy ramowej o udzielanie gwarancji kontraktowych w ramach limitu odnawialnego wynoszącego 2.000 tys. zł w okresie od dnia 20.09.2016 r. do dnia 20.09.2017 r.

Z tytułu udzielenia gwarancji Zobowiązany jest zobligowany do uiszczenia składki. Zabezpieczeniem udzielonej gwarancji stanowią weksle własne z deklaracjami wekslowymi.

Dnia 30.11.2016 r. RAFAMET S.A. otrzymał podpisany przez Raiffeisen Bank Polska S.A. aneks do umowy o limit wierzytelności z dnia 29.07.2009 r. Okres wykorzystania limitu wierzytelności został wydłużony do dnia 31.10.2017 r.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Dotychczasowa kwota limitu uległa obniżeniu i wynosi 8.000 tys. zł. W ramach obowiązującego limitu będą wystawiane gwarancje do kwoty 8.000 tys. zł z terminem ważności do dnia 31.12.2018 r., natomiast gwarancje do 3.500 tys. zł z terminem do 31.12.2020 r. Emitent może wykorzystać limit na walutowe transakcje terminowe do kwoty stanowiącej równowartość 2.000 tys. zł z terminem spłaty do 31.10.2018 r.

Zabezpieczenie limitu wiarytelności stanowi cesja wiarytelności z kontraktów zaakceptowanych przez Bank.

Na dzień 31.12.2016 r. Spółka posiadała zobowiązania warunkowe w spółce zależnej z tytułu poręczenia weksla stanowiącego zabezpieczenie zobowiązania spółki zależnej z tytułu leasingu w wysokości 2.000 tys. zł. Zadłużenie Odlewni RAFAMET sp. z o.o. z tytułu poręczonych przez RAFAMET S.A. kredytów i pożyczek na dzień 31.12.2016 r. wynosi 2 943tys. zł.

Na dzień 31.12.2015 r. Spółka zwiększyła zaangażowanie finansowe w spółce zależnej o 1.357 tys. zł w stosunku do dnia 31.12.2014 r. Dnia 06.08.2015 r. spółka zależna podpisała z Bankiem PKO BP S.A. umowę o udzielenie gwarancji bankowej do kwoty 731,5 tys. zł. Gwarancja stanowi zabezpieczenie spłaty pożyczki w WFOŚ i GW w Katowicach. Dnia 12.11.2015 r. spółka zależna podpisała z Bankiem PKO BP S.A. umowę o udzielenie gwarancji bankowej do kwoty 146,7 tys. EUR.

Dnia 20.05.2015 r. RAFAMET S.A. otrzymał podpisany przez HSBC Bank Polska S.A. aneks do umowy o linię gwarancji z dnia 14.10.2009 r. przedłużający dostępność limitu tj. 4.000 tys. EUR na dzień 27.05.2016 r.

Dnia 27.05.2015 r. RAFAMET S.A. otrzymał podpisany przez Raiffeisen Bank Polska S.A. aneks do umowy o limit na gwarancje bankowe z dnia 29.07.2009 r. Na podstawie aneksu Emitent może wykorzystywać limit na gwarancje bankowe do kwoty 12.000 tys. zł z terminem ważności do 15.06.2017 r. natomiast gwarancje do kwoty 7.200 tys. zł z terminem ważności do 31.12.2018 r.

Dnia 29.09.2015 r. RAFAMET S.A. podpisał z Firmą ubezpieczeniową Generali Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. umowę ramową o udzielanie gwarancji kontraktowych w ramach limitu odnawialnego wynoszącego 2.000 tys. zł w okresie od dnia 29.09.2015 r. do dnia 28.09.2016 r. Gwarancje kontraktowe obejmują: gwarancje zapłaty wadium, gwarancje należytego wykonania kontraktu, gwarancje należytego usunięcia wad i usterek oraz gwarancje zwrotu zaliczki.

Z tytułu udzielenia gwarancji Zobowiązany jest zobligowany do uiszczenia składki. Zabezpieczeniem udzielonej gwarancji stanowią weksle własne z deklaracjami wekslowymi.

Dnia 09.11.2015 r. RAFAMET S.A. otrzymał podpisany przez Raiffeisen Bank Polska S.A. aneks do umowy o limit wiarytelności z dnia 29.07.2009 r. Okres wykorzystania limitu wiarytelności został wydłużony do dnia 31.10.2016 r. Dotychczasowa kwota limitu nie uległa zmianie i wynosi 12.000 tys. zł. W ramach obowiązującego limitu będą wystawiane gwarancje do kwoty 12.000 tys. zł z terminem ważności do dnia 31.12.2017 r., natomiast gwarancje do 3.500 tys. zł z terminem do 31.12.2019 r. Emitent może wykorzystać limit na walutowe transakcje terminowe do kwoty stanowiącej równowartość 3.000 tys. zł z terminem spłaty do 31.10.2017 r.

Na dzień 31.12.2015 r. Spółka posiadała zobowiązania warunkowe w spółce zależnej z tytułu poręczenia weksla stanowiącego zabezpieczenie zobowiązania spółki zależnej z tytułu leasingu w wysokości 2.000 tys. zł.

Zobowiązania warunkowe obejmują wartość gwarancji i regwarancji dobrego wykonania kontraktu, udzielonych kontrahentom Spółki przez banki, oraz zobowiązanie warunkowe tytułem wystawionych not zmniejszających należność kontrahenta amerykańskiego.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Poniżej przedstawiono tabelę charakteryzującą zadłużenie pośrednie i warunkowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.

L.P.	BENEFICJENT / KRAJ	RODZAJ GWARANCJI	KWOTA w tys. (zł)	TERMIN WAŻN.	ZABEZPIECZENIE
1.	GUANGZU Metro/Chiny L8	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	217	14.10.2018r.	cesja globalna z kontraktów
2.	GUANGZU Metro/Chiny L4	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	219	14.10.2017	cesja globalna z kontraktów
3.	GUANGZU Metro/Chiny L14	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	406	14.07.2018	cesja globalna z kontraktów
4.	GUANGZU Metro/Chiny L21	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	221	14.10.2017	cesja globalna z kontraktów
5.	GUANGZU Metro/Chiny L13	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	217	14.10.2017	cesja globalna z kontraktów
6.	ONCF/Maroco	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	131	bezterminowo	kaucja
7.	Siemens Malaysia Sdn/Malezja	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	254	14.08.2019r.	cesja globalna z kontraktów
8.	SNIEM/ Mauretania	gwarancja przetargowa	125	bezterminowo	kaucja
9.	OFFICE NATIONAL/Maroco	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	95	bezterminowo	kaucja
10.	Metro-Link/Indie	regwarancja przetargowa	165	05.08.2017r.	cesja globalna z kontraktów
11.	AB Lietuvos/Litwa	gwarancja dobrego wykonania umowy	284	03.10.2017r.	linia wielocelowa
12.	S-Bahn Berlin	gwarancja dobrego wykon kontraktu i rękojmi	422	20.04.2018r.	cesja globalna z kontraktów
13.	FARAB International/ZEA	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	484	30.06.2019r.	linia wielocelowa
14.	Metro Warszawskie Sp. z o.o.	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	12	30.01.2019r.	weksle in blanco
15.	ALSTOM TRANSPORT/Arabia Saud	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	520	14.11.2018r.	cesja globalna z kontraktów
16.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	105	14.09.2018r.	cesja globalna z kontraktów
17.	Przewozy Regionalne Warszawa	gwarancja dobrego wyk.i usun.wad	64	15.11.2017r	cesja globalna z kontraktów
18.	JSC O'zbekiston/Uzbekistan	gwarancja przetargowa	418	02.10.2017r.	cesja globalna z kontraktów
19.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobredo wykonania	206	14.03.2019r.	cesja globalna z kontraktów
20.	GULERMAK/Turcja	regwarancja dobredo wykonania	206	14.03.2019r.	cesja globalna z kontraktów
21.	PKP CARGOTABOR	gwarancja dobredo wykonania i rękojmi	471	15.04.2019r.	cesja globalna z kontraktów

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

22.	HAL/Indie	regwarancja przetargowa	25	29.04.2017r.	cesja globalna z kontraktów
23.	PKP Cargo S.A. Warszawa	gwarancja dobrego wykonania i rekojmi	29	28.01.2017r	cesja globalna z kontraktów
24.	MTR Corporation / Australia	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	504	13.08.2018 r.	cesja globalna z kontraktów
	RAZEM		5 800		
	Contemporary Machinery Engineering Services,Inc	zobowiązanie warunkowe	1 616		
	RAZEM		7 416		

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Poniżej przedstawiono tabelę charakteryzującą zadłużenie pośrednie i warunkowe wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.

L.P.	BENEFICJENT / KRAJ	RODZAJ GWARANCJI	KWOTA w tys. zł.	TERMIN WAŻNOŚCI	ZABEZPIECZENIE
1	ONCF/Maroco	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	126	bezterminowo	kaucja
2	REMAS REDUKTOR/Turcja	regwarancja dobrego wyk kontraktu	832	01.11.2016 r.	cesja globalna z kontraktów
3	SNIEM/ Mauretania	gwarancja przetargowa	1 17	bezterminowo	kaucja
4	OFFICE NATIONAL/Maroco	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	91	bezterminowo	kaucja
5	Akdas Dokum Sanayi/Turcja	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	1 449	29.10.2016 r.	cesja globalna z kontraktów
6	Zhejiang Complete Tendering/Chiny	gwarancja przetargowa	117	09.02.2016 r.	cesja globalna z kontraktów
7	JSC Georgian Railway/Gruzja	regwarancja przetargowa	205	29.02.2016 r.	linia wielocelowa
8	AB Lietuvos/Litwa	gwarancja dobego wykonania umowy	274	03.10.2017 r.	linia wielocelowa
9	GUOXIN Tendering Group/Chiny	regwarancja przetargowa	597	22.04.2016 r.	cesja globalna z kontraktów
10	Arcelormittel S.A./Polska	gwarancja rekojmi	429	25.07.2016 r.	cesja globalna z kontraktów
11	Kardemir /Turcja	gwarancja dobrego wykon kontraktu i rękojmi	230	02.05.2016 r.	cesja globalna z kontraktów
12	Heavy Vehicles Factory/Indie	regwarancja przetargowa	371	01.04.2016 r.	cesja globalna z kontraktów
13	PKP Przewozy Regionalne O/Poznań	gwarancja dobrego wykonania i usunięcia wad	155	07.11.2016 r.	cesja globalna z kontraktów
14	ALSTOM TRANSPORT/Arabia Saudyjska	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	501	14.11.2018 r.	cesja globalna z kontraktów
15	ThyssenKrupp Industrial Solutions/Niemcy	gwarancja rękojmi	453	30.06.2016 r.	cesja globalna z kontraktów
16	Przewozy Regionalne Warszawa/Lublin	gwarancja dobrego wyk.i usun.wad	64	15.11.2017 r.	cesja globalna z kontraktów
17	Dopravni Podnik Ostrava/Czechy	gwarancja przetargowa	63	17.03.2016 r.	cesja globalna z kontraktów
18	PKP Cargo S.A. Warszawa	gwarancja dobrego wykonania i rekojmi	29	28.01.2017 r.	cesja globalna z kontraktów
19	MTR Corporation / Australia	regwarancja dobrego wykonania kontraktu	477	13.08.2018 r.	cesja globalna z kontraktów
	RAZEM		6 580		
	Contemporary Machinery Engineering Services,Inc	zobowiązanie warunkowe	1 616		
	RAZEM		8 196		

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego
stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 40. REZERWY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych	Stan na 31.12.2016 r.	Stan na 31.12.2015 r.	Zmiana 2016 r.
Rezerwa na odprawy emerytalne i podobne	2 273	1 920	352
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	5 797	5 726	71
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii - krótkoterminowe	195	170	25
Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu niewykorzystane urlopów - krótkoterminowe	618	421	197
Razem rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych, w tym:	8 883	8 237	645
- długoterminowe	6 846	6 790	55
- krótkoterminowe	2 037	1 447	590

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Stopa dyskontowa (%)	3,5%	3,0%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	0% w 2017 r.	2% w 2016 r. i 0% w latach kolejnych

Zmiany w stanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Wartość bieżąca zobowiązania na początek okresu	1 920	1 748
Koszty bieżącego zatrudnienia	54	56
Koszty odsetek	48	48
Koszty przeszłego zatrudnienia	330	-
(Zyski) straty aktuarialne	162	215
Wypłacone świadczenia	(241)	(147)
Wartość bieżąca zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego	2 273	1 920

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Zmiana stanu rezerw i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych

	Rezerwy na odprawy emerytalne i podobne	Rezerwy na nagrody jubileuszowe	Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu niewykorzystanych urlopów	Rozliczenia międzyokresowe bierne z tytułu premii	Ogółem
Na dzień 1.01.2016 r.	1 920	5 726	421	170	8 237
Utworzenie rezerwy	594	645	1 097	195	2 530
Rozwiązanie rezerw			500		500
Wykorzystanie rezerw	241	574	400	170	1 385
Na dzień 31.12.2016 r., w tym:	2 273	5 797	618	195	8 883
- długoterminowe	1 782	5 064			6 846
- krótkoterminowe	491	733	618	195	2 037
Na dzień 1.01.2015 r.	1 748	5 735	664	-	8 147
Utworzenie rezerwy	318	747	284	170	1 519
Rozwiązanie rezerw			527		527
Wykorzystanie rezerw	146	756			902
Na dzień 31.12.2015 r., w tym:	1 920	5 726	421	170	8 237
- długoterminowe	1 589	5 201			6 790
- krótkoterminowe	331	525	421	170	1 447

Nota 41. POZOSTAŁE REZERWY I ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE BIERNE

	RAZEM	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Inne - rezerwy prowizje
Na dzień 1.01.2016 r.	1 519	350	1 169
Utworzone w ciągu roku obrotowego	2 739	205	2 534
Wykorzystane	1 859	225	1 634
Rozwiązania	50	50	-
Na dzień 31.12.2016 r.	2 349	280	2 069
- krótkoterminowe	2 349	280	2 069
- długoterminowe		-	-
Na dzień 1.01.2015 r.	1 465	670	795
Utworzone w ciągu roku obrotowego	1 579	530	1 049
Wykorzystane	1 255	580	675
Rozwiązania	270	270	-
Na dzień 31.12.2015 r.	1 519	350	1 169
- krótkoterminowe	1 519	350	1 169
- długoterminowe		-	-

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Zmiana stanu pozostałych rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych

	Stan na 31.12.2016 r.	Stan na 31.12.2015 r.	Zmiana 2016 r.
Naprawy gwarancyjne/ serwis profilaktyczny	280	350	-70
Prowizje	2 069	1 169	900
Razem	2 349	1 519	830

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Spółka tworzy rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych w oparciu o poziom napraw gwarancyjnych w latach ubiegłych. Przewiduje się, że większość tych kosztów zostanie poniesiona w następnym roku obrotowym. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne oparte zostały na bieżących poziomach sprzedaży i 2 letnim okresie gwarancyjnym na wszystkie sprzedane produkty. Na dzień 31.12.2016 r. Spółka oszacowała wartość rezerw na gwarancje na poziomie niższym aniżeli w 2015 r. Wynika to z asortymentu sprzedanych maszyn, który był mniej skomplikowany produkcyjnie i mniej awaryjny.

Rezerwa na prowizje

Pozycja obejmuje przede wszystkim rezerwę na prowizję dotyczącą pośrednictwa w sprzedaży maszyn.

Nota 42. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Spółka RAFAMET S.A. z uwagi na charakter prowadzonej działalności, narażona jest na ryzyko. Główne rodzaje ryzyka finansowego obejmują:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko cen towarów,
- ryzyko kredytowe,
- ryzyko związane z płynnością.

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka. Zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych.

Spółka wykorzystuje zewnętrzne finansowanie o oprocentowaniu zmiennym. W 2016 r. Spółka korzystała z kredytu inwestycyjnego, kredytu w rachunku bieżącym, kredyty obrotowego oraz z leasingu co wpłynęło na zwiększenie zewnętrznego finansowania.

Ryzyko walutowe

Spółka RAFAMET S.A. narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych kontraktów głównie EUR. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny.

Wysoki udział sprzedaży eksportowej w przychodach Spółki (około 80-90%) generuje wysokie ryzyko kursowe, szczególnie istotne w przypadku kontraktów zawartych na dłuższe okresy czasu.

Na ograniczenie ryzyka kursowego wpływa realizacja zakupów komponentów i materiałów w walutach sprzedaży wyrobów gotowych. Materiały importowane lub wyrażone w walucie stanowią ok.23% materiałów stosowanych w produkcji.

Spółka prowadzi politykę w zakresie zabezpieczenia ryzyka kursowego. Strategia zabezpieczeń zmian kursowych realizowana jest poprzez bilansowanie wydatków walutowych (import) z wpływami walutowymi (eksport) oraz poprzez zabezpieczanie pozostałej ekspozycji walutowej narażonej na ryzyko niekorzystnych zmian kursowych poprzez możliwość zawierania terminowych transakcji walutowych typu forward.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Ryzyko cen materiałów

Produkcja Spółki ma charakter materiałochłonny, a udział wyrobów hutniczych i komponentów w postaci części maszyn i urządzeń elektrotechnicznych w kosztach produkcji jest wysoki. Dlatego wzrost cen materiałów zaopatrzeniowych w istotny sposób może wpływać na ryzyko wzrostu kosztów produkcji i kształtowania się rentowności sprzedaży.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe RAFAMET S.A. jest ściśle związane z działalnością podstawową Spółki. Klienci poddawani są wstępnej weryfikacji i zobowiązani są do przedstawienia zabezpieczeń finansowych w postaci zaliczek oraz otwieranych akredytyw bankowych. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Ryzyko związane z płynnością

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak umowy leasingu finansowego oraz kredyt kupiecki.

W 2016 r. i w latach poprzednich Spółka nie posiadała problemów z utrzymaniem płynności finansowej. Pomimo obniżenia się wartości wskaźników płynności ich poziom w dalszym ciągu świadczy, że Spółka ma pełną zdolność do regulowania zobowiązań bieżących.

W poniższej tabeli została zaprezentowana analiza porównawcza podstawowych wskaźników płynności za okres 2016-2015:

Lp.	Rodzaj wskaźnika płynności	2016 r.	2015 r.	Optymalna wartość
1.	Wskaźnik płynności I*	1,67	2,29	1,3-2,0
2.	Wskaźnik płynności II**	1,53	2,02	1,00

* Do kalkulacji wskaźnika płynności I użyto następującego wzoru

Aktywa obrotowe

Zobowiązania krótkoterminowe pomniejszone o krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych, Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne oraz Inne rozliczenia międzyokresowe

** Do kalkulacji wskaźnika płynności II użyto następującego wzoru

Aktywa obrotowe - Zapasy

Zobowiązania krótkoterminowe pomniejszone o krótkoterminowe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe z tytułu świadczeń pracowniczych, Pozostałe rezerwy i rozliczenia międzyokresowe bierne oraz Inne rozliczenia międzyokresowe

Zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31.12.2016 r. oraz na dzień 31.12.2015 r. wg daty zapadalności zaprezentowane są w nocie 44.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 43. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

a) Instrumenty pochodne

Na dzień 31.12.2016 r. Spółka nie posiadała umowy typu forward.

Na dzień 31.12.2015 r. Spółka nie posiadała umowy typu forward.

b) Pozostałe instrumenty finansowe

Spółka korzysta z innych instrumentów finansowych obejmujących: kredyty, umowy leasingu finansowego z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki.

Spółka posiada też takie instrumenty finansowe jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Według oceny Spółki wartość godziwa środków pieniężnych, krótkoterminowych lokat, należności z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu dostaw i usług, kredytów w rachunku bieżącym oraz pozostałych zobowiązań krótkoterminowych nie odbiega od wartości bilansowych głównie ze względu na krótki termin zapadalności.

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat/ sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31.12.2016 r.

	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych</i>	<i>Pozostałe</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	149	247	219	-228		
Pożyczki	88					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		-90		-14		
RAZEM	237	157	219	-242		
	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych</i>	<i>Pozostałe</i>
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
Zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe finansowe	-33	-50		-263		
Kredyty	-804					
Zobowiązania z tytułu leasingu	-222			-72		
RAZEM	-1 059	-50	0	-335		

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31.12.2015 r.

	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych</i>	<i>Pozostałe</i>
<i>Aktywa finansowe</i>						
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	539	60	479	79		
Pozyczki	117					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1	-235				
RAZEM	657	-175	479	79		

	<i>Przychody/ (koszty) z tytułu odsetek</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu różnic kursowych</i>	<i>Rozwiązanie/ (utworzenie) odpisów aktualizujących</i>	<i>Zyski/ (straty) z tytułu wyceny</i>	<i>Zyski/ (straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych</i>	<i>Pozostałe</i>
<i>Zobowiązania finansowe</i>						
Zobowiązania z tytułu dostaw oraz pozostałe finansowe	-5	-30		-21		
Kredyty	-580					
Zobowiązania z tytułu leasingu	-193					
RAZEM	-778	-30	0	-21		

Ryzyko stopy procentowej

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

2016 r.	< 1 roku	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4- 5 lat	Powyżej 5 lat	Ogółem
Oprocentowanie stałe							
Oprocentowanie zmienne							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 205	1 642	1 141	1 182			6 170
Kredyt inwestycyjny	2 400	2 400	2 400	2 400	800		10 400
Kredyt w rachunku bieżącym	9 338						9 338

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

2015 r.	< 1 roku	1-2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4- 5 lat	Powyżej 5 lat	Ogółem
Oprocentowanie stałe							
Oprocentowanie zmienne							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 437	2 201	1 618	1 097	1 114		8 467
Kredyt inwestycyjny	1 800	2 400	2 400	2 400	2 400	600	12 000
Kredyt w rachunku bieżącym	4 493						4 493

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

Nota 44. ANALIZA WRAŻLIWOŚCI

Działalność Spółki wiąże się z ekspozycją na ryzyko finansowe zmian kursów walut i stóp procentowych. Stopień wrażliwości Spółki na 10-proc. wzrost i spadek kursu wymiany PLN na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli. 10% to stopa wrażliwości wykorzystywana w wewnętrznych raportach dotyczących ryzyka walutowego. Analiza wrażliwości obejmuje nierozliczone pozycje denominowane w walutach obcych. Wartość dodatnia poniższej tabeli wskazuje wzrost zysku i zwiększenie kapitału własnego towarzyszące wzmocnieniu się kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%. W przypadku 10-proc. osłabienia PLN w stosunku do danej waluty obcej wartość ta byłaby ujemna, a wpływ na zysk i kapitały własne byłby odwrotny.

Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko walutowe obliczono jako różnicę pomiędzy pierwotną wartością księgową instrumentów finansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) a ich potencjalną wartością księgową przy założonych wzrostach/spadkach kursów walut. Wrażliwość Spółki na ryzyko walutowe wzrosło w bieżącym okresie.

Narażenie Spółki na ryzyko stopy procentowej związane jest z aktywami i zobowiązaniami finansowymi. Wrażliwość instrumentów finansowych na ryzyko stóp procentowych obliczono jako iloczyn salda pozycji księgowych wrażliwych na stopy procentowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych) oraz adekwatnego odchylenia stopy procentowej.

Potencjalnie możliwe zmiany w zakresie ryzyka rynkowego Grupa oszacowała następująco:

- 1% zmiana w zakresie stopy procentowej PLN (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 1% zmiana w zakresie stopy procentowej USD (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 1% zmiana w zakresie stopy procentowej EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej).

Wrażliwość Spółki na ryzyko stopy procentowej wzrosło w bieżącym okresie.

Poniżej ustalone wartości ustalone zostały w ujęciu rocznym.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO WALUTOWE

	Nota	Wartość wyrażona w walucie (w tys.):					Wartość po przeliczeniu
		EUR	USD	CZK	AUD	GBP	
Stan na 31.12.2016 r. BZ							
<i>Aktywa finansowe (+):</i>							
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe		2 976	75	45 176			20 272
Należności kontraktowe nie pokryte zaliczką		7 777		-	201		33 923
Pozostałe aktywa finansowe							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		227	40	8	3		1 147
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne							-
Leasing finansowy		(439)					(1 997)
Pochodne instrumenty finansowe							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		(944)	(196)	(10 822)	0		(6 962)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem		9 597	(81)	34 362	204	-	46 383
Stan na 31.12.2015 r.							
<i>Aktywa finansowe (+):</i>							
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe		1 527	100				6 679
Należności kontraktowe nie pokryte zaliczką		8 118	273		1 022		37 350
Pozostałe aktywa finansowe							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		141	24				674
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>							
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne							
Leasing finansowy		(559)					(2 450)
Pochodne instrumenty finansowe							
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		(421)	(197)			(4)	(2 657)
Ekspozycja na ryzyko walutowe razem		8 806	200		1 022	(4)	39 596

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO WALUTOWE

	Wahania kursu	Wpływ na wynik finansowy:					Wpływ na inne dochody całkowite:		
		EUR	USD	CZK	AUD	razem	EUR	USD	razem
Stan na 31.12.2016 r. BZ									
Wzrost kursu walutowego	10%	3 302	(31)	437	60	3 768			--
Spadek kursu walutowego	-10%	(3 302)	31	(437)	(60)	(3 768)			-
Stan na 31.12.2015 r.									
Wzrost kursu walutowego	10%	2 923	57	-	272	3 252			-
Spadek kursu walutowego	-10%	(2 923)	(57)	-	(272)	(3 252)			-

AKTYWA ORAZ ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

	Nota	Wartość nominalna
Stan na 31.12.2016 r. BZ		
<i>Aktywa finansowe (+):</i>		
Pożyczki		2 157
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe		1 173
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne		(19 738)
Leasing finansowy		(6 170)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		
Ekspozycja na ryzyko stóp % razem		(22 578)
Stan na 31.12.2015 r.		
<i>Aktywa finansowe (+):</i>		
Pożyczki	15	3 326
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26,44	990
<i>Zobowiązania finansowe (-):</i>		
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	35	(16 493)
Leasing finansowy	36	(8 467)
Pochodne instrumenty finansowe		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		
Ekspozycja na ryzyko stóp % razem		(20 644)

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

ANALIZA WRAŻLIWOŚCI NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

	Wahania stopy	Wpływ na wynik finansowy:		Wpływ na inne dochody całkowite:	
		31.12.2016 r.	31.12.2015 r.	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Wzrost stopy procentowej	1%	(183)	(167)		
Spadek stopy procentowej	-1%	183	167		

AKTYWA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO KREDYTOWE

	Nota	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Pożyczki		2 157	3 326
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe		76 651	55 421
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		1 173	991
Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń			
Ekspozycja na ryzyko kredytowe razem		79 981	59 738

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE NARAŻONE NA RYZYKO PŁYNNOŚCI

	Nota	Krótkoterminowe:			Długoterminowe:			Zobowiązania razem bez dyskonta	Zobowiązania wartość bilansowa
		do 12 m-cy	36	3 do 5 lat	powyżej 5 lat				
Stan na 31.12.2016 r. BZ									
Kredyty inwestycyjne		2 738	5 214	3 282			11 234	10 400	
Kredyty w rachunku bieżącym		9 338					9 338	9 338	
Leasing finansowy		2 362	2 916	1 190			6 468	6 170	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe		18 291	321				18 612	18 612	
Ekspozycja na ryzyko płynności razem		32 729	8 451	4 472		-	45 652	44 520	
Stan na 31.12.2015 r.									
Kredyty inwestycyjne	35	1 800	4 800	5 400			12 000	12 000	
Kredyty w rachunku bieżącym		4 493					4 493	4 493	
Leasing finansowy	36	2 626	3 970	2 286			8 882	8 467	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	38	11 022	321				11 343	11 343	
Ekspozycja na ryzyko płynności razem		19 941	9 091	7 686			36 718	36 303	

Zasady (polityki) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Nota 45. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy. Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku 2016 oraz 2015 nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Spółki stanowią, by wskaźnik ten mieścił się w przedziale 20% - 35%. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje akcje nieuprzywilejowane.,

Kapitał własny należny akcjonariuszom pomniejszony jest o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	31.12.2016 r.	31.12.2015 r.
Oprocentowane kredyty i pożyczki	19 738	16 493
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	39 185	21 474
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	6 170	8 467
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 305	1 074
Zadłużenie netto	63 788	45 360
Kapitał własny	92 438	91 247
Kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto	-920	-789
Kapitał razem	93 358	92 036
Kapitał i zadłużenie netto	157 146	137 396
Wskaźnik dźwigni	40,6%	33%

Wskaźnik dźwigni na dzień 31.12.2016 r. wynosił 40,6% i znalazł się poza przedziałem 20% -35%.

Nota 46. PROGRAMY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Spółka nie prowadzi programu akcji pracowniczych.

Nota 47. INFORMACJE O TRANSAKCJACH Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy:

Transakcje RAFAMET S.A. z podmiotami powiązanymi (w tys. zł)

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Transakcje z podmiotami powiązаныmi (w tys. zł).

Podmiot powiązany	Należności od podmiotów powiązanych		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych	
	31.12. 16	31.12.15	31.12. 16	31.12.15	za rok zakończony 31.12.2016	za rok zakończony 31.12.2015	za rok zakończony 31.12.16	za rok zakończony 31.12.2015
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. - z tytułu dostaw i pozostałe	2 149	1 110			2 045	1 811	4 386	6 243
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. - z tytułu pożyczki	2 157	3 326						
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. - z tytułu przychodów finansowych					152	253		
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. - z tytułu wpłaconych zaliczek	18	127						
Odlewnia „RAFAMET” sp. z o.o. - refaktury					58			
RAFAMET SERVICE & TRADE sp. z o. o.			238	70	945	105	470	369
OOO STANRUS – RAFAMET - z tytułu dostaw i pozostałe	134	304			0	289	361	
OOO STANRUS – RAFAMET - z tytułu zaliczki			1 506					
OOO STANRUS – RAFAMET - z tytułu kontraktu	1 032	7 919				1 018		
Razem	5 490	12 786	1 744	70	3 200	3 476	5 217	6 612

Podmiot o znaczącym wpływie

Agencja Rozwoju Przemysłu SA z siedzibą w Warszawie jest właścicielem 47,29% akcji zwykłych RAFAMET S.A. wg. stanu na dzień 31.12.2016 r. (31.12. 2015 r.: 47,29 %).

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi

Wszelkie transakcje z podmiotami powiązаныmi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Spółkę w relacjach gospodarczych z podmiotami niepowiązаныmi, mają charakter rynkowy i są dokonywane wyłącznie na warunkach rynkowych.

Pożyczki udzielona spółce zależnej Zespołowi Odlewni "RAFAMET" sp. z o.o.

W ciągu 2016 r. zadłużenie spółki zależnej z tytułu pożyczki zmniejszyło się o 1 169 tys. zł i wynosiło na dzień 31.12.2016 r. 2 157 tys. zł.

Transakcje z członkami Zarządu

W okresie sprawozdawczym nie udzielono pożyczek, gwarancji, poręczeń członkom Zarządu i Rady Nadzorczej.

W okresie sprawozdawczym nie udzielono zaliczek, pożyczek, kredytów, gwarancji i poręczeń osobom zarządzającym i nadzorującym oraz ich bliskim.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

Informacje o istotnych transakcjach nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych

W 2016 r. Spółka nie zawierała istotnych transakcji nabycia lub sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych ze spółkami zależnymi

Inne transakcje z udziałem członków Zarządu

W okresie sprawozdawczym Spółka nie prowadziła żadnych transakcji z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.

Ilość akcji Spółki będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących przedstawia się następująco:

Osoba zarządzająca	łączna liczba akcji	wartość nominalna akcji
<i>Stan na dzień 31.12.2016 r.</i>		
E. Longin Wons	28 000 szt.	280 000 zł
Maciej Michalik	4 822 szt.	48 220 zł
Michał Tatarek	216 000 szt.	2 160 000 zł
<i>Stan na dzień 31.12.2015 r.</i>		
E. Longin Wons	28 000 szt.	280 000 zł
Maciej Michalik	4 822 szt.	48 220 zł
Michał Tatarek	216 000 szt.	2 160 000 zł

Nota 48. WYNAGRODZENIE KLUCZOWYCH CZŁONKÓW KADRY KIEROWNICZEJ

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki

	rok zakończony 31.12.2016 r.	rok zakończony 31.12.2015 r.
Zarząd	905	729
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	905	729
Nagrody jubileuszowe		
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy		
Rada Nadzorcza	256	250
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	256	250
Razem	1 161	979

Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej

	rok zakończony 31.12.2016 r.	rok zakończony 31.12.2015 r.
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	597	605
Nagrody jubileuszowe	49	45
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy		
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadrze kierowniczej (z wyjątkiem członków Zarządu i Rady Nadzorczej)	646	650

Żadna część wynagrodzenia nie została wypłacona w formie opcji na akcje.

Fabryka Obrabiarek „RAFAMET” S.A.
Sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
(w tysiącach złotych)

W 2016 r. członkowie Zarządu RAFAMET S.A. z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej ODLEWNI RAFAMET Sp. z o.o. otrzymali wynagrodzenie w wysokościach, jak niżej:

- E. Longin Wons – Przewodniczący Rady Nadzorczej – 13 tys. zł,
- Maciej Michalik – Członek Rady Nadzorczej – 13 tys. zł,

Nota 49. WYNAGRODZENIE PODMIOTU UPRAWNIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych. /w tys. zł netto/

	2016 r.	2015 r.
Badanie rocznego sprawozdania finansowego	40,5	39
Przegląd sprawozdania finansowego	15,5	20
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi	-	-
Razem	56,0	59

- Umowa z dnia 30.06.2016 r. zawarta z BDO sp. z o.o. (02-676 Warszawa, ul. Postępu 12) na wykonanie przeglądu śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego RAFAMET S.A. oraz śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 30.06.2016 r. i badania jednostkowego sprawozdania finansowego RAFAMET S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2016.
- Umowa z dnia 04.08.2015 r. zawarta z firmą audytorską Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. (00-124 Warszawa, Rondo ONZ 1,) na wykonanie przeglądu śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego RAFAMET S.A. oraz śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 30.06.2015 r. i badania jednostkowego sprawozdania finansowego RAFAMET S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2015.

Nota 50. ZATRUDNIENIE

Przeciętne zatrudnienie w etatach

	01-12.2016 r.	01-12.2015 r.
Pracownicy umysłowi	159	156
Pracownicy fizyczni	193	194
RAZEM	352	350

Nota 51. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO

W Spółce wszystkie umowy leasingu zaklasyfikowano jako leasing finansowy.

Nota 52. SPRAWY SĄDOWE

W okresie objętym raportem Emitent nie był stroną postępowań dotyczących zobowiązań albo wierzytelności toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego i organem administracji publicznej, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Emitenta.

Nota 53. ROZLICZENIA PODATKOWE

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym. Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

Nota 54. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

Dnia 28.01.2017 roku Spółka otrzymała zamówienie od firmy TAMKAR INDUSTRIAL GRUP z Iranu na dostawę tokarki poziomej typu TCF200-3/2x8000mm o wartości 900 tys. EUR.

W dniu 15.02.2017 roku Spółka podpisała z bankiem PKO BP S.A. aneks nr 9 do umowy kredytu w formie linii wielocelowej w wysokości 15.000 tys. zł. Na mocy niniejszego aneksu zmieniony został okres jego wykorzystania, który upływa 15.02.2020r. Pozostałe warunki umowy nie uległy zmianie.

Po dacie bilansu nie wystąpiły inne istotne zdarzenia mające wpływ na wynik finansowy Spółki.

Podpisy Członków Zarządu

21.03.2017 r.	E. Longin Wons	Prezes Zarządu
21.03.2017 r.	Maciej Michalik	Wiceprezes Zarządu